

Štev. 1. V Celovecu 15. januarja 1867. XVI. tečaj.

Pridiga za 4. nedeljo po sv. 3 kraljeh.

(Od previdnosti božje; gov. J. S—.)

Kaj ste boječji, maloverni? Tedaj je vstal, in zapovedal vetrovom in morju, in bila je velika tihota." Mat. 8, 26.

V v o d.

Strašno je videti barko na morju, ktero silni vihar sem in tje premečuje, zato pa pravijo: „Kdor ne zna moliti, naj se gré na morje učit.“ Od tacega viharja nam tudi današnje sv. evangelje pripoveduje. Ko je namreč Jezus dva velika čudeža storil, privrelo je toliko ljudi skup, da je moral s svojimi učenci v neki čolnič stopiti in se tako sogne toliko silni množici. Pa glejte! kdo bi mislil: Na enkrat se vzdigne silen vihar, ki slabi čolnič z veliko serditostjo sem in tje premečuje, da so valovi že čolnič pokrivali. Jezus pa je mirno spal, kakor spi pravični, ki ima mirno vest; on je spal, da poskusi vero in zaupanje svojih učencev. Vsi bledi in prestrašeni učenci zdaj k Jezusu pristopijo in ga zbudé rekoč: Gospod! otmi nas, poginjamo. Jezus jih posvari zavolj njih male vere in slabega zaupanja rekoč: „Kaj ste boječji maloverni? Po tem vstane, in da pokaže, kako rad v potrebi pomaga, zapove kot vsegamogočni gospodar nebes in zemlje vetrovom in morju, in postala je velika tihota. Vse pričujoče ljudstvo pa se zavzame nad tolikim čudežem, sklepa roke, se čudi in oprahuje rekoč: „Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje?“

Kristjani! kaj pa je tudi naše življenje družega, kakor vedna vožnja po morju? Svet je to morje, po katerem se vozimo, je viharo morje, je nevarno morje; tako viharo, da sta duša in telo

v vedni nevarnosti. Že se nam večkrat zdi, da zdaj zdaj bodo čolnič našega življenja zalili silni valovi nadlog, siromaštva, preganjanja, obrekovanja, bolezni i. t. d. Kakor plašljivi učenci tudi mi svoje roke proti nebesom vzdigujemo rekoč: Gospod! otmi nas; poginjamo. Pomagaj nam, že nas hočejo silni valovi zakriti! Tudi nas večkrat skušnjava premaga, da mislimo: Bog se ne zmeni za nas, noče naš vslišati, on spi; pa vender je Njegova skerb in ljubezen do nas tako velika, da On sam skoz usta preroka govori: Če tudi mati pozabi svojega otroka, vas vender jes nikdar pozabil ne bom. Jez: 49, 15. Ja ljubeznivi! kadar že mislimo, da vse je že zastonj, nas neka nevidna roka iz šumečih valov spet potegne. O res vsmiljena roka! kdo je ne pozna? Roka previdnosti božje je, ktera nam pomagati hoče in pomagati zamore. Ljubezniva skerb Očeta nebeškega za vse stvari, posebno za ljudi jih časno in večno srečne storiti, je tista skerbna roka, ktero previdnost božjo imenujemo. Previdnost božja! res sladka besedo za nas! Kaj smo torej boječi, maloverni? Če se Kristus z nami vozi, kaj nam zamore škodovati?

Od previdnosti božje, ljubi moji! vam bom tudi jaz danes govoril in pokazal vam bom, kako čudno vodi božja previdnost

I. grešnike, kako pa

II. pravične.

Od previdnosti božje kaj bi revni črvič zemlje v začetku svoje pridige družega reči zamogel, kakor stermel bi in se zavzel, kakor sv. apostel Paul rekoč: O globočina bogastva, modrosti in znanja Božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe, in neizvedljive njegove pota!

I. del.

Koliko mora skerbeti hišni gospodar za svoje otroke in družino; koliko se ukvarja s svojim pohištvom. Zdaj je treba za davk skerbeti, zdaj toži žena, da že soli ni pri hiši, tamkej vpijejo otroci za kruh in treba bo tudi nekaj novega oblačila preskerbeti. Da kratko rečem, skerb hišnega gospodarja je velika. Pa kaj bo vsa ta skerb proti skerbi nebeškega Očeta, ki vse stvari od naj manjšega zerna peska do rumenega solnca, od črviča v prahu do naj višega Serafina preskerbeti ima. O previdnost božja! kako čudno pa pelješ tudi človeka k njegovemu cilu in koncu; ja kristjani! božja previdnost ima več potov, po katerih človeka vodi v nebeško domačijo. Ona poišče

1) grešnika, pošiljaje mu križe in terpljenje, da bi se k Bogu spreobrnil. V zdravih in dobrih dneh človek tako rad na Boga

pozabi. Živi brez skerbi in greši od enega dneva do drugega; pa previdnost božja si poišče več potov, po katerih za grešnikom hodi. Bog nas vdari z boleznijo, revščino, sramoto, z gladom, vojsko in z drugimi šibami, in takrat se še le zbudimo in spregledamo svoj revni stan. Tega nas prepriča sv. pismo st. in n. z.

Izraelci so v dobrih dneh pozabili svojega pravega Boga in so krive bogove molili; „pa kakor hitro, pravi kralj David v svojem 77. psalmu, je Bog med nje smert poslal, so ga začeli iskati; so se nazaj obrnili in so zgodaj k njemu prišli.“ Po potu terpljenja je Gospod poiskal kralja Davida, preroka Jona in več drugih. Dokler je zgubljenemu sinu dobro šlo, se ni zmisllil svojega očeta, še le glad mu je oči odperl. In kako čudno je Bog poklical sv. apostelna Pavla, kterege spreobernenje smo še ni davno obhajali. „Savel, (tako je bilo popred sv. Pavlu ime) je šel k velikemu duhovnu, in je prosil od njega pismo v Damask do shodnic, da, ako bi našel ktere žene ali može tega pota (vere), bi jih zvezane pripeljal v Jeruzalem. In ko je bil na potu, se je zgodilo, da se je bližal Damasku, in ga je nanagloma obsvetila svetloba z nebes. In je padel na tla, in slišal glas, kateri mu je rekel: Savl, Savl! kaj me preganjaš. Glejte ljubeznivi! na take čudne viže kliče previdnost božja grešnike, da se zdramijo in obernejo k Očetu neskončne milosti in dobrote. Pa kam nas pelje roka previdnosti božje po križih in terpljenju? K pokori in po storjeni pokori v večno veselje. Ja previdnost božja grešnika večkrat tudi na čudno vižo poišče, da bi se spokoril, kakor se je spokoril tudi Savl, od kterege se v Dj. apostelnov nadalej takole bere:

Savl pa je rekel; Kdo si Gospod? In ta odgovori: Jaz sem Jezus, kterege ti preganjaš; težko ti je proti ostnu bercati. In trepetaje in stermé je rekel: Gospod! kaj hočeš, da naj storim? In Gospod mu reče: Vstani in pojdi v mesto, in tam se ti bo povedalo, kaj ti je storiti.

Gospod! kaj hočeš, da storim? boš zdihoval tudi ti zgrevani grešnik, spokorna grešnica. Gospod, otmi me, preden me valovi greha v časno in večno nesrečo zakopljejo! Gospod, kaj čem zdaj začeti? In tudi tebi ravno tisti nebeški glas odgovori: Vstani in pojdi. Ustani iz svojih grehov in hodi po potu pokore! Glej čudno roko previdnosti božje, ktera ti je poslala valove revščine, sramote, bolezni, stisk in težav, da bi se zbudil, svoj revni stan spregledal in po storjeni pokori Jezusa v čolnič svojega življenja povabil. O posnaži pa tudi čolnič svojega serca, da bo naj čistejši Jezus v njem prebivati zamogel; in če boš tako z Jezusom veslal, boš pa tudi strašnemu viharju in silnim valovom ušel in srečno svoj čolnič pripeljal v kraj večnega mira, večnega počitka!

II. del.

Pa božja previdnost vodi na čudno vižo ne samo grešnikov timveč tudi pravične.

Pa kako je to? mi bo morebiti kdo rekel. Glej kako lepo v vigredi drevje cveti; pa pihne merzla sapa in po cvetji je, — Težko žitno klasje se na polje priklanja, temen oblak se pripodi in toča pobije bogato žitno polje, kako je to? Vsa soseska lepo živi; iskra vstane in strašen plamen celo vas pokonča; — Oče in mati tako lepo živita in keršanško svoje otroke redita, pa pride huda bolezen in starišem berznega otroka pobere; kje je tukaj previdnost božja? Uni človek tako lepo živi, kakor angele božji, pa je vendar zmirej bolehen in poln rev, kako je to? Tako bi me vtegnil kdo barati. Jes bi mu pa odgovoril. Odgovori pa ti meni, ljubi prijatelj! zakaj je Bog pustil nedolžnega mladenča Jožefa v ječo vreči? zakaj je vdaril s hudo boleznijo pravičnega Joba? — z vbožtvom in slepoto obiskal brumnega Tobija? — Zakaj je Bog dal svojemu lastnemu sinu toliko terpeti in clo na križu vmreti? O ljubi moj! tukaj moreva spoznati, da kar Bog stori, vse prav naredi, in kar Bog z eno roko vzame, z dvema dodá. Zakaj torej pošilja Bog tudi pravičnemu terpljenje in križe? Zato, da

1) njegovo čednost poskuša in čisti, kakor se čisti tudi ruda v peči. Glej pravičnega Joba! terpljenje ga je v veri in zaupanju v božjo previdnost še bolj vterdilo. Kdor je v tudi v terpljenju stannoviten, je podoben orlu. Kadar še strašni oblaki po nebu podtijo, blisk šviga in grom buči, se vse druge ptice poskrijejo, samo orel veselo iz svojega visočega gnezda zleti, se v oblake vzdigne in se mogočno kakor ptičji kralj po nebu suče. Tako se povzdigne v terpljenju tudi duša brumnega kristjana gor nad sive oblake, gor v nebesa pred tron božji in zaupljivo kliče: Oče! ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!

2) Bog pošilja pa pravičnemu terpljenje in križe tudi zato, da si lepšo krono v nebesih zasluži. Terpljenje nam kaže pot, ki gotovo v pravo domovino pelje; saj po tem potu je tudi Jezus sam hotel iti v svojo božjo čast. Po tem potu so hodili v nebesa tudi Marija naša mati, drugi svetniki in svetnice božje. „Ali vmreti, ali terpeti!“ so marsikteri izmed njih prosili. Kadar so sv. Frančiška Ksaverjana, imenitnega oznanovavca sv. Jezusove vere, velike nevarnosti med divjimi Indijani obdajale, je imel navado vselej reči: „Gospod! pusti mi ta križ, ali pa mi pošlji še večega!“ — Na Francoskem je živel neki moder kralj z imenom Karl V. Imel je tudi pridnega sina, in da bi zvedel, kakšnega serca je kaj njegov sin, je zapovedal prinesiti dve mizi. Na eno je položil meč, na drugo pa kraljevo krono. „Zberi si eno od teh reči!“ zdaj sinu reče. Mla-

denč ne pomišljaje dolgo, ampak hitro po meču seže. Očetu se to dopade in ga bara, zakaj si je meč izvolil? „Zato, mu odgovori sin, ker si še le s tim krono zaslužim.“ Ja kristjani: brez boja ni zmage, brez zmage ni krone. Le kdor je tudi v terpljenju stano- viten, bo zadobil krono večnega življenja, ker Jezus sam govori, „Bodi zvest do smerti, in ti bom dal krono življenja!“

S k l e p.

Srečno je dete v krilu svoje matere, pa še srečnejši, ljubi moji brati in sestre! smo mi v krilu previdnosti božje. Na čudne viže vodi ona grešnika in pravičnega; zaupajmo torej njeni vsega- mogočni roki čolnič svojega življenja! In naj vdarjajo tudi na nas silni valovi križev, težav in nadlog, naj tudi tulijo strašni viharji skušnjav, koga se bomo bali, ako Jezusa v čolniciu pri sebi imamo? Previdnost božja je nas vodila že od zibeli našega življenja, previd- nost božja nas bo peljala tudi skoz nevarno morje sedajnega živ- ljenja v kraj svetega mira, v kraj večnega veselja. Amen.

V god darovanja Jezusa Kristusa, in očiščevanja device matere Marije, ali v svečnico.

(Luč na nebu in luč na zemlji ali od pravega in nepravega razsvitljevanja (prosvete) in omikanja; gov. —f—.)

Luč v razsvitljenje nevernikom. Luk. 2, 32.

V v o d.

Današni praznik imenujemo praznik ali god darovanja Jezusa Kristusa, zato ko sta na današni dan Marija in s. Jožef prinesla Jezusa v Jeruzalemski tempelj, da sta ga postavila pred Gospoda, in da sta opravila dar, kakor je rečeno v postavi Gospodovi, dve gerlici ali dva mlada goloba. Temu dnevu pa pravimo tudi dan ali god očiščevanja Marijnega, zato, ker se je tudi Marija, naj čistejša mati, prišla v tempelj očiščevati, dasiravno v to ni bila zavezana, kakor so bile po zapovedi postave zavezane druge matere. Na zadnje kličemo ta praznik tudi še svečnico, zato, ker se sveče blagoslovjujejo na ta dan. Sveče pa se blagoslovjujejo v spomin, da je pobožni starček Simeon Jezusa v tempeljnu imenoval „luč, ter luč v razsvitljenje nevernikom.“ Ta beseda Simeonova pa mi dans priložnost daje govoriti od razsvitljevanja, prosvete ali omike, ker se dan današni po svetu tolikanj od tega govori. Pa vam ne mislim priporočevati posvetnega razsvitljevanja in posvetnega omikovanja, temveč pravo keršansko omikovanje, pravo keršansko razsvitljevanje vam želim na serce navezati v imenu Jezusovem. Poslušajte toraj, v čem obstoji posvetno in v čem obstoji pravo keršansko razsvitljevanje in omikovanje, da veste varovati se unega in tega se deržati.

Razlaga.

1) Posvetni ljudje bi radi nebesa imeli že na tem svetu. Zato si iščejo življenje narediti veselo in prijetno, kar in kolikor le morejo, ter tekajo za nečimurnim posvetnim veseljem, zbirajo minljivo pozemljsko blago, iščejo prazne posvetne časti. Toda sv. vera nas uči, da nam je greh prvih staršev pozemljski raj spremenil v solzno dolino, in da naš cilj in konec je: Boga spoznati

njemu zvesto služiti, enkrat pa na unem svetu nebesa zadobiti. Vse to pa posvetnim ljudem ni nič kaj po volji, se nič ne vjema z njihovimi željami. Zatoraj gredo, ter vsa vero od sebe veržejo, in kadar se sami vere znebó, jo iščejo tudi drugim vzeti, da bi se jim nihče ne vstavljal na potu, po katerem jih vodi poželjenje mesa, poželjenje oči in napuh življenja. In tako ravnanje imenujejo razsvitljevanje (prosveto), imenujejo omiko. Takega razsvitljenja in takega omikanja pa nas obvaruj sam večni Bog! Takemu razsvitljevanju je časna nesreča kar za petami in večno pogubljenje mu je v nameček. Z enakim razsvitljevanjem je peklerska kača premotila naše perve starše, in njih in nas zapeljala v nezumno nesrečo. „Ne bota ne umerla“, je rekla kača Evi, „zakaj Bog ve, da kateri dan koli bota jedla od njega (sadu prepovedanega drevesa), se vama bodo oči odperle, bota kakor bogova, in spoznala dobro in hudo.“ Nesrečna Eva ogleduje sad. Dalj ko ga gleda, lepši se jej zdi. Vterga ga in je. Da ga tudi možu, in tudi on ga je. Ali zdaj jima je bilo na enkrat vse drugači. Oči se jima odpirajo, sama sebe se sramujeta, in pred Bogom se skrivata med drevjem verta. Čisto luč jima je satan obetal, neznana slepota in strašna tema pa jima je bila v del. — Enaki razsvitljevalci so bili tudi zidarji Babilonskega turna. „Dajmo in sozidajmo si mesto in turn, kterege verh se bo neba dotikal, in storimo slavo svojemu imenu, prejden se razkropimo po vsi zemlji“, s takimi in enakimi prevzetnimi besedami so se navduševali za delo. Pa tudi njim je bila tema v del namesto svitlobe. Bog, ki se prevzetnim vstavlja, jim je zmedel jezik, da eden drugega niso več razumeli, in niso mogli več dalje zidati. — Tak razsvitljevalec je bil tudi Abimelek. Pregovoril je 70 maternih bratov, da jim je boljši, da so le enemu poglavarju pod oblastjo, kakor pa da bi bili brez poglavarja, in res so njega postavili v poglavarja in mu tudi 70 liber srebrá iz tempeljna dali ter rekli: „(Naj bo) saj je naš brat!“ Toda Abimelek je s srebrom podkupil malopridnih ljudi, kateri so podavili vseh 70 bratov. Obetal jim je mirno vladanje! oblubo pa spólnil s tim, da jih je podavil. Razsvetlil jih je, da so ga še umiraje preklinjali! Enak razsvitljevalec je bil tudi Izraelski kralj Jeroboam. Vžil je dvoje zlatih telet, da bi ljudstvo ne hodilo v Jeruzalem, in jim je rekel: „Glej, Izrael, to sta tvoja bogova, ki sta te izpeljala iz Egiptovske dežele.“ Ljudstvo je tadaj malikovalo. Žalostni nasledil so bile vedne hude vojske in da je ljudstvo zmerom bolj lezlo v nevednost, namesto modrosti mu je bila slepota v del, namesto svitlobe in luči neznana tema! — In kakor nekdanji razsvitljevalci ravnaajo tudi zdajni. Luč in svitlobo obetajo, tamo in slepoto pa navsipajo, in gorje mu, kdor se jim da premotiti! Časna in večna nesreča se pomika za njim! Pač lahko vse take zapeljane sirote

zdihujejo s perokom Izaijem (59, 9.) rekoč: „Luči smo pričakovali pa glej tu teme!“

2) Nam pa, ljubi kristjani! naša skerbna mati, sveta kershansko katoljska cerkev, vse drugo razsvitljenje daje, vse drugo omiko ponuja. Naša luč je Kristus in njegova sveta vera, ki je iz nebes doma. „Jaz sem luč sveta“, veli Jezus, „kdor hodi za menoj, ne hodi po temi, ampak bo imel luč življenja.“ (Jan. 8, 12.) Tada se Jezus primerja s solncem, ki je tudi luč sveta. Kar je solnce za zemljo, za živali in za naše telo, to nam je luč svetega evangelja za našega duha in naše serce. Kakor solnce vsemu stvarjenju svetlobo daje, gorkoto, radost in rodovitnost, ravno tako razsvitljuje in razveseljuje sveta vera ljudi.

a) Sveta vera nas uči, da je naš um zatamnjen, in da s svojim zatamnelim umom ne moremo več prav spoznati Boga in njegove svete volje, ne svojega lastnega cilj in konca; in da nam je toraj razsvitljenja in modrosti treba iskati gori nad solncem in nad zvezdami, ter si jo s ponižno molitevjo sprositi od Boga. Vse to pa je ravno nasprot napuhu življenja, enemu tistih treh poglavitnih malikov, kteremu služijo posvetni razsvitljevavci in omikovavci.

b) Sveta vera nas uči, da je naša volja spridena, ter bolj k hudemu nagnjena, kot k dobremu, in da nam to hudo nagnenje in grešno poželjenje dela mnogo nepokoja in hudih skušnjav; in se mu moramo marskterikrat z vso silo vstavljati, ter se terdo z njim vojskovati, da ga spravimo pod pokorščino, ter ohranimo gospodarstvo svoji neumerjoči duši, stvarjeni po božji podobi. Tudi to poželjivim posvetnim razsvitljevavcem ni nič kaj po volji; njih revna duša namreč zdihuje pod oblastjo poželjenja mesa, ki je drugi poglavitni malik, ki z železno silo gospoduje čez sedanji svet.

c) Sveta vera nas uči, da nam je greh poderl pozemljiski raj, in da ga zastonj iščemo na tem svetu. Vse posvetno blago in vse pozemljisko bogastvo nas ni v stanu zares srečnih storiti, še le unod groba nas čaka sveti raj, še le po smerti telesa se nam odpirajo nebesa. Posvetni razsvitljevavci pa, kterim zapoveduje tisti trinog, kteremu pravimo poželjenje oči, s tim niso zadovoljni, oni bi si radi že na tem svetu napravili svoj raj, za kakoršnega ne mara pravi katoljski kristjan. Pravi katoljski kristjan sicer tudi skerbi za časne reči, kar je prav in po pravici, vendar pa pred vsem drugim obrača svoj pogled le proti tistim nebesom na unem svetu, ktere mu je prvi Adam s grehom seer zaperl, pa mu jih je Jezus, drugi Adam, spet odperl. Ključ, s kterim jih je odperl, je sveti križ, na kterem je umerl. Pa tudi pot v sveta nebesa mu kaže Jezus: „Jaz sem pot, resnica in življenje,“ nam sam veli, in nam sam razsvitljuje to pot, ter pravi: „Jaz luč sem na svet prišel, da nobeden, kteri na me veruje, ne ostane v tami.“ (Jan. 12, 46.) Ta luč je sveta vera Jezusova. Kdor se te luči derži, je zares razsvitljen,

zares omikan, in bo z lučjo lepih zgledov svetil ljudem, da hvalijo Očeta, ki je nebesih. Tako razsvitljen je bil bogoljubni starček Simeon, kateri ni potegnil z farizeji, Saduceji in Esejei, ki so se takrat imeli za naj bolj razsvitljene in omikane, pa so hodili po tami njevere in krivovercev in pregrešnega življenja. Stari Simeon se ni pečal z enakimi razsvitljevalci; njegov razsvitljevalec je bil sveti Duh, kateri ga je tako močno napolnil, da je jel clo prerokovati. O da bi bil sveti Duh tudi naš razsvitljevalec! Prosimo ga z Davidom: „Pošlji mi svojo luč in svojo resnico, da me vodita in pripeljeta na tvojo sveto goro in tvoje prebivališče.“ (Ps. 42, 3.)

S k l e p.

Bilo je pozno v jesen. Nek fantič je bil celi dan v daljnem gojzdu, da bi bil derv napravljajal za zimo. Ko se je začelo mračiti, se oberne prot domu. Pot ga pelje skoz gosto germovje čez globoko dolino. V tami pa je zašel, da ni vedel ne naprej ne nazaj. Na enkrat se mu v daljavi zalesketa lepa lučica. Naravnost prot luči se oberne terdne misli, da bo prišel do kake hiše. Pa dalj ko gre, dalj zaide in nazadnje zabrede clo v mlako in blato do kolena. Ni si upal naprej, verniti se je moral nazaj. Luč pa se je še vedno svetila, in kakor je zdaj še le spazil, sem ter tje se premikala. Spoznal je, da ta ni prava luč, ktera bi ga k hiši pripeljala. Sam ne ve, kam bi se obernal, da bi prav prišel. Ko pa na kviško pogleda, vidi, da se je jelo jasnit, in da se je že tu in tam zalesketala na nebu kaka zvezda. Ko še enmalo postoji, priplava prijazna luna iz za hribov, in zdaj je fantič še le spoznal, kje da je, in kam da se ima obrniti, da pride domu. — Tudi nam je na ponudbo dvojna luč: goljufna veša posvetnih razsvitljevalcev, in nebeška luč svete vere Jezusove; ktero si bomo zvolili, za ktero hodili? Oh, deržimo se luči svete vere, in zvesto za njo hodimo! Pridite in pojdimo zato nebeško lučjo vsi: pridite vi starčiki, in hvalite s Simeonom svojega Boga; pridite, ve vidove in žene, in ga častite z Ano; pridite ve device, in ga povelicuajte z Marijo; pridite vi možje, in bodite močni (stanovitni) kakor s. Jožef; pridite, vi otroci, in se pridružite Jezusu; pridite, vi pravični, in si zajemajte gnade; pridite, vi grešniki, da dobite usmiljenjel! Ni ga pravega razsvitljenja in omikanja, ni je prave modrosti razun tiste, ki jo je Jezus prinesel iz nebes, in shranil v svoji cerkvi za vse ljudi, za vse kraje, za vse čase. Ta modrost je iz Boga, in spet pelje do Boga; je iz nebes doma, in spet v nebesa pelje; ona je luč, ktera razsvitljuje tamno pot skoz življenje tje gori prot nebesom, — v neskončno svitlobo, — v večno luč! Amen.

Pridiga za 5. nedeljo po ssv. 3. kraljeh.

(Od zapeljevanja, gov. J. A—st.)

Sovražen clovek je to storil. Mat. 13.

V v o d.

Misli si, ljubi poslušavec moj, da bi imel pred svojo hišo prijeten vertiček poln nar lepših cvetlic. Škerlatasto-rudeče vertnice, svetlo-bele lilije, plave violice, dušeci nageljčki lepšajo gredice, in tvoje serčno veselje je, ob lepih poletnih jutrih v tem vertičku se sprehajati, lepe barve cvetlic občudovati in jih prijetni duh v se dihati. Pa neko jutro prideš spet v svoj ljubi vertiček, in oh! ti najdeš, da je vse razdjano, ograja je poderta, cvetlice so popuļjene, raztergane in razmetane, in gredice pohojene in poteptane, in ti boš žalostno zdihnil: To je hudobna roka storila!

Ali ko bi ti ovčar bil, in bi tebi cela čreda nar lepših ovčic izročena bila, in ti te ovčice rād imaš kakor svoje oko, in zdaj bi v tibi noči tvoj sovražnik prišel, in bi ti jih vse od kraja pomoril, in ko drugo jutro v hosto prideš, pa lepe, uboge ovčiče vse najdeš v kervi ležati, ali te ne bo grenka žalost obšla? in ali ne boš milo zdihnil: Sovražen clovek je to storil!

Zares, hudobno delo bi bilo to, ko bi ti kdo tvoje edino veselje razdjalo, tvoje lepe ročce pokončal, tvoje lepe ovčice pomoril. Kolika hudobija pa še le mora biti, če kdo neumerjoče duše, te prelepe cvetice na božjem vertu, te izvoljene ovčice božjega Odrešenika, ki jih priserčno ljubi, spridi in v pekel spravlja! Kdor kaj takega stori, na njega se po vsi pravici besede sv. evangelja obrniti smemo: „Sovražen clovek je to storil!“ V resnici, če z očmi vere pregledujemo, bolj žalostnega na svetu ni, kakor je poguba človeške duše; to je bolj žalostno, kakor ko bi cele mesta pogorele, cele kraljestva v potresu se pogreznuile, cela zemlja v razvaline razpadla. Dušo, ki je po božji podobi vstvarjena, z Odrešenikovo kervjo posvečena, ki je od angela spremljana, in odločena v hiši nebeškega Očeta prebivati in krono nositi svitlejšo kakor solnčni blišč, tako dušo v večno pogubljenje pripraviti, to je tako velika nesreča, da je noben človeški jezik dopovedati ni vstani. Zato je pa tudi Go-

spod strašno gorje nad tiste klical, kateri k pogubi kake duše pripomorejo. Pa kako je mogoče, da ljudje, katerim je Bog zapovedal svojega brata ljubiti in mu lepe zglede dajati, morejo tako neusmiljeni biti, njegovo dušo spriditi? Misliti bi morali, da tako prekletstva vredno djanje se nikoli ne zgodi. To da žalostna skušnja kaže, da se zgodi, in še le pogostoma zgodi. Pa kateri so tisti sovražni, tisti hudobni ljudje, kateri to delajo? katero je njih imé? Ti ljudje, ljubi moji, se imenujejo zapeljivci, in hudičevo delo, ki ga doprinašajo, imenuje se zapeljevanje. O da bi jaz smel od te strašne pregrehe molčati, da bi meni zavolj tega ne bilo treba nobene besedice s tega svetega kraja govoriti! Ali ker se zapeljevanje kakor kuga zmirej dalje razširja, ker se več ali menj v vse stanove vrniti žuga, ker jih tavžente po mestih, tavžente na deželi spridi, in tako nar lepše, nar zlahtniše duše božjemu sercu jemlje in v pekel spravlja, je dolžnost pridigarja, da zoper zapeljevanje svoj glas povzdigne. Tedaj bom danes govoril o d zapeljevanja in rečem:

I. Zapeljevanje je pogostna pregreha na svetu; in

II. Zapeljevanje ima neizrečeno žalostne nastopke za večnost.

I. del.

Zapeljati se pravi koga od poti čednosti na pot pregrehe pripraviti. Kdor tedaj svojega bližnega v kak velik greh napelje, ta je zapeljivec. Ker so pa pregrehe nečistosti nar gerje in nevarniše, zatorej se zapeljivci še posebno tisti imenujejo, kateri še nedolžne duše v nesramnost napeljujejo.

Zapeljevanja je veliko na svetu. To vidimo, ako premišljujemo pretečene in zdajne čase. Kakor so ljudje v pregreho zašli, in kako še dandanešni zaidejo?

Eva v paradizu je sicer vidila prepovedani sad, in se ji je prijeten zdel; pa ne bila bi si upala roke po njem stegniti, ako bi ji satan, ta prvi zapeljivec ljudi, ne bil prijazno prigovarjal, in je napeljal, sad jesti, — in bila mu je ona podučljiva učenka, ki je svojega moža v enak greh zapeljala. Z zapeljevanjem je tedaj prišel greh na svet; in če je vsak grešnik prav za prav s svojim grehom drugim zapeljivec, jih je vendar zmirej veliko bilo, ki so svoje bližnje v greh napeljevali, nagovarjali in še clo silili.

Kdo ne misli na nesramno Putifarjevo ženo, ki je nedolžnega Jožefa zalezovala?

Kdo se ne spominja Kore-ta, Datana in Abirona, ki so izraelsko ljudstvo v punt zoper Mozesa nadražili, in tako v nepokorščino zapeljali?

Kdo ne vé nesramnega djanja dveh starih sodnikov, ki sta pobožno, bogaboječo Suzano v greh zapeljati hotla?

Kdo ne ve, koliko si je hudobni Antijoh prizadeval, Jude zapeljati, da bi bili božje postave prelomili, in od Boga odpadli?

Kdo ne vé iz zgodbe Jezusovega terpljenja, kako so farizeji ljudstvo nadraževali in zapeljevali, da je vpilo, da mora križan biti?

In potlej, koliko so si grozovitni ajdovski cesarji prizadevali, da bi kristjane v malikovanje zapeljali, jih ob nedolžnost in vero pripravili; koliko krivih prerokov in krivovercev se je vse stoletja notri do zdajnega časa vzdignilo, in koliko tavžent so jih od prave cerkve odtergali in v nejeverstvo in krivoverstvo zapeljali: vse to tukej naštetih bi bilo nemogoče; pa toliko je gotovo, da cele trume zapeljivcev, katerih poglavar je satan, so do zdaj že brez števila veliko ljudi v greh zapeljali, od Boga odločili in v pogubljenje pahnili.

Zdaj se pa se še malo okoli sebe oglejmo, in naši bomo, da svet je še, kakor je bil, in da v zapeljevanju je še veliko bolj zvit in prekanjen, kakor nekdej. — Dostikrat so že starši svojim lastnim otrokom zapeljivci; zapeljujejo jih nar popred v nepokorščino, ker skerbno vse storè, kar otrok imeti hoče, in tako otrok svojeglaven in termast postane, in svojega poželjenja ne zna krotiti, in nobene pokorščine ne pozná. Starši svoje otroke, posebno matere svoje hčere zgođej v nečimernost zapeljujejo, ker šumeče cunje na-nje obešajo, in jih zavoljo takih praznih reči hvalijo in občudujejo. Vendar je to še le začetek zapeljevanja.

Pojdimo naprej, in vidili bomo, koliko je zapeljevanja v nepokorščino in upornost zoper starše in predpostavljene. Najdejo se hudobniši, kateri sinovom in hčeram, in poslom pravijo, da starši in gospodarji preojstro ž njimi ravnajo, in da jim v tej ali uni reči ni treba pokornim biti, in sin in hči, in hlapec in dekla, kadar jim oče ali mati, gospodarji ali gospodinje kaj ukažejo, prederzno odgovarjajo: „Saj nisem otrok, jaz že vem, kaj imam storiti; v tej ali uni reči mi nima nobeden zapovedovati, jaz bom storil, kar bo meni dopadlo.“

Posebno veliko je zapeljevanja v nečistost. Kdo jih bo soštel tavžente in milijone, ki jih je zapeljivost z nar geršimi pregrehami soznanila in noter do nar globokejše korenine njih serca spridila! O da bi jaz smel s tamnim zagrinjalom zakriti strašne zapeljevanja v nečistost, ki se premišljeno in iz hudobnega namena zgođe! Pa jaz sem mašnik, sem učenik resnice, zato moram govoriti, da se bote toliko ložej nastavam zapeljivca zogibati in umikati mogli.

Zapeljivcu ni sveta nedolžnost. Kolikrat se prigodi, da odra-

ščeni na hudičevo vižo otroke, katerih duše so še brez madeža, v nečistost napeljejo, in nesramnosti ž njimi doprinašajo!

Zapeljivcu ni sveta nar bližnejša zlahta. Oh kolikrat se prigodi, da starejši bratje in sestre svoje mlajši v takih rečeh podučujejo, ktere bi jim večna skrivnost ostati mogle, in jih v nebovprijoč greh napeljujejo!

Zapeljivcu ni svet zakonski stan. Marsikteri mož, ki pravi, da je v zakonu vse dovoljeno, zapeljuje v take reči, ktere so velike pregrehe pred očmi nar svetejšega Boga.

Nar več je pa zapeljevanja v nečistost med odraščeniimi osebami obojnega spola, ki niso v zakonu. V to si zapeljivost s tavžent zvijačami prizadevati in pomagati vé. — Šladke besede, hvala, zagotavljanje spoštovanja, ljubezni in zvestobe, in darila, to so prvi pripomočki, s kterimi zapeljivec nedolžno serce premotiti in na pot pogubljenja privabiti skuša; in žalostna, in vsako leto in vsak dan poterjena skušnja uči, da jih na tavžente zapeljivost zmaga. — Če zapeljivci po tem potu nič ne opravijo, pa nedolžnost na drugo vižo napadejo. Potlej pa zasmehujejo pobožnost nedolžnih duš, pravijo, da morajo velike grešnice biti, ker zmirej k spovedi hodijo, jih s sveto-hlinkami, s terejalkami in z drugimi takimi imeni obkladajo, zaničujejo opominovanje pobožnih staršev, vpijejo čez pridigarje in spovednike, izgovarjajo in lepšajo nečiste pregrehe, pravijo, da to so le človeške slabosti, ktere Bog rad odpusti, in se za-nje še ne zmeni; in res, zapeljivci ne govore gluhim ušesom, ne gluhim srcem. Brez števila veliko jih je, ki se na to vižo dajo zmotiti, in so žive priče, kako globoko v dušo segajo in kako močen pripomoček k zapeljevanju so take besede. — Če zapeljivec tudi na tem potu svojega prekletega namena ne doseže, potlej mu ostane še en pripomoček, ki dostikrat tudi nar močnejšo čednost zmaja in podere: potlej namreč začne zakon obetati in pravi: „te bom pa vzel.“ O tale besedica: vzel, upanje prihodnega preskerbljenja še clo take duše v greh pripravi, ki so že veliko let z nar večo gorečnostjo Bogu služile, in vse peklenske skušnjave srečno zmagovale in odvrčale. Tako se zapeljivec zdaj enega, zdaj drugega pripomočka poslužiti vé, in oh! le predostikrat doseže svoj namen. Le predostikrat joka angel zavoljo sramote in pregrehe device, ki ji je bil za varha dan, in s trepečimi žnabli izgovarja prekletstvo čez tistega, ki nedolžno dušo spridi in pogublja. Povejte mi, ljubi moji! ali ni tako, kakor sem zdaj razložil? Morebiti je marsiktera nesrečna duša med nami, ki je po tej poti venec nedolžnosti zgubila, in lahko bi nebo, lahko bi zemljo na pričo poklicala, da sem resnico govoril.

O to je žalostna podoba: svet in prizadevanje ljudi na svetu, eden drugega v greh zapeljati! Zares celi svet je kakor z mrežami preprežen, v ktere hudič po svojih najemnikih, po zapeljivcih

duše lovi. Ko bi tavžente ljudi vprašal: Povej mi, kako si v ta greh, v to revščino prišel? in tavžente bi jih odgovorilo: Oh, zapeljan sem bil! In ko bi pogubljene v peklu vprašali: Kaj je vzrok vaše večne revščine? in odgovorili bi: Moji grehi, posebno pa poguba duš, ki sem jih zapeljal. Tukej pa pridem na drugi premislik.

II. del.

Zapeljevanje ima neizrečeno žalostne nastopke za večnost. Zapeljivec ob enem umori dve duši, svojo lastno dušo, in dušo zapeljanega. Kaj pa se pravi dušo umoriti? Duša je božja podoba, vstvarjena od Boga, vstvarjena za Boga, odrešena in odkupljena s kervjo božjega Sina. Duša človekova je nevesta Jezusa Kristusa, tempelj sv. Duha; duša je poklicana, enkrat po tem življenju se povzdigniti v družbo svetih angeljev, Boga brez konca hvaliti in častiti; duša je ud velikega telesa cerkve, ktereга glava je Kristus. In kaj stori zapeljivec? Božjo podobo ogerdi in umaže z grehom, jo potepta z nogami; on zdrav ud odterga od telesa cerkve, on vzame dušo Bogu, on Kristusovo nevesto zapelje v nezvestobo, on oskruni tempelj sv. Duha, on pridobi dušo hudiču, vednemu nasprotniku božjemu, on manjša hvalo božjo, ker duša, ktera bi imela vekomej Boga hvaliti, skoz celo večnost Bogá preklinja. Ali tako strašne hudobije Bog ne bo ojstro kaznoval? Ali ne pravi Zveličar: Gorje človeku zavoljo pohujšanja! Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride! Boljši bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil, in vtopil v globočino morja! Ali ni večkrat zaklical: Gorje farizejem, in pismaučeni in krivim prekom, ker so sami v grehah živeli, in tudi drugim priložnost k grehu bili! Zares, vse zapeljivce je zaslužena kazen zadela. Kači je rekel Bog: Prekleta bodi med vsemi živalmi i. t. d. — Čez Kama je oče Noe izgovoril prekletstvo, ki se je čez ves njegov zarod raztegnilo; — Jožefa nedolžnost je prišla na dan; una dva stara sodnika sta bila kamnjana, — Antijoh je bil od červov sneden; — ajdovski cesarji so veči del žalosten konec storili; ob kratkem zaničevanje in zasramotanje je bilo zmirej plačilo zapeljivcem. Tako pripovedujejo, da je mladenec mladenča v greh zapeljal; drugo jutro so našli zapeljivca od satana zadavljenega in strašno udelnega v postelji. Iz življenja sv. Neže vemo, da je bila v nesramno hišo prinesena, kjer je njeni čistosti nevarnost žugala. Sin dežel-skega oblastnika se Neži bliža s hudobnim namenom, in jo prijeti hoče; pa angel božji ga je vdaril, in slep in ko mertev se je na tla zgrudil. In še le na molitev sv. Neže spet oživljen je na ves glas klical: „Resnično, Bog kristjanov je sam pravi Bog!“ —

Ja, če že grešnika strašna kazen čaka v večnosti, je pa kazen zapeljivca še desetkrat strašnejša; zakaj njegov greh ni eden, ampak se dostikrat neizmerno pomnoži. O nesrečnež! ki duše zapeljuješ, kako boš mogel pred Bogom obstati! kako boš mogel nositi težo svojih grehov, in grehov tih, ki si jih zapeljal. O da bi jih jaz mogel sem sklicati tiste, ki druge v greh zapeljujejo: strašni pekel bi jim hotel pokazati ž njegovim ognjem, ki večno gori, in s tistim červom, ki večno grize, in s tistim strašnim jokom in škripanjem z zobmi; strašni pekel bi jim hotel pokazati, ki tistega čaka, ki drugim pohujšanje daje; pekel bi jim hotel pokazati, kjer že marsikteri zapeljani, ki ga je zgodna smert nepripravljenega prehitela, v večnem terpljenju ječi, in svojega zapeljivca pričakuje, da bi ga večno preklinjal. Ti si kriv, tako mu bo očital, ti si kriv, da sem jaz pogubljen; nedolžen sem živel v hiši svojih staršev: ti si mi mozo nedolžnost in moje zveličanje vzal. In jaz, bo spet drugi rekel: jaz sem ljubil pravičnost, in sem hodil po poti božjih zapovedi, pa ti si me v krivičnost zapeljal, in zdaj sem na večno preklet. In ti, bo še drugi klical: ti si me v maščevanje, ti si me v zapravljivost, ti si me v greh zapeljal: in oh, zapeljivci na te tožbe ne bodo mogli nič odgovoriti, in si bodo smert želeli, pa ne bodo mogli umreti, in v večnem terpljenju bodo večno očitanje poslušati mogli!

S k l e p.

O ljube duše! prosim in zarotim vas pri tistih solzah, ki jih je Jezus za naše duše jokal, pri tistem terpljenju, ki ga je za naše duše prestal, pri tisti kervi, ki jo je za naše duše prelil: nikar nobenega v greh ne zapeljujte.

Mislite večkrat na strašne besede, in kakor grom naj doné na vaše ušesa: „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride!“ Boljši bi bilo, da bi gore na te padle in te zasule, da bi strela te vdarila, da bi povodenj seboj v globočino te potegnila; boljši bi bilo, da bi že danes na parah ležal, in bi mertvaški zvon tvojo smert oznanoval, kakor pa da bi kedaj zapeljivec postal. Če si pa ta greh že storil, če si ktero dušo že umoril, potlej pa jokaj, jokaj vroče, jokaj kervave solze zavoljo svoje pregrehe. Teci k Očetu usmiljenja, delaj pravo pokoro, in s stanovitno molitevjo in lepim zgledom si prizadevaj, da boš storjeno hudo brez odlašanja, kar je mogoče, popravil.

Vas pa, dobre nedolžne ovčice Jezusove, prav priserčno prosim; nikar ne poslušajte zapeljivcev, kedar se bližajo vam; nikar se ne dajte zapeljati od poti pravičnosti na pot pregrehe, da vam ne bo treba enkrat grenkih solz točiti; resnobno in serčno zapeljivca zavernite od sebe, in od svete postave Gospodove nikar ne odstopite, tudi za en sam perst nikar! Amen.

Pridiga za 6. nedeljo po razglasenju Gospodovem.

(Življenje svete cerkve na tem svetu. Govoril —f—.)

Nebeško kraljestvo je podobno ženofovemu zernu. Mat. 13, 31.

V v o d.

V današnjem svetem evangelju postavlja Jezus eno k drugemu naj manjše in naj večje, ter ženofovo zernice in ženofovo drevo, en malo kvasa in veliko moke, da bi po teh prilikah spoznali bistvo njegove svete cerkve in njenjo življenje, njeno osodo na tem svetu. In res je sveta cerkev v primeri s svetom, kateri se povsod mogočnega dela in gospodovavnega skazuje, viditi majhna in nepomenljiva, vendar pa je vse imenitniša in veličastniša, kakor je svet in kar je posvetnega. — Sveta cerkev v primeri s svetom pa ni le samo majhna viditi in nepomenljiva, ampak svet jo zraven tega tudi še zaničuje, zasramuje in preganja, in da bi le mogel, popolnoma bi jo svet rad pokončal, dasiravno je s. cerkev tolikanj radodarna in usmiljena, da clo njemu, svojemu preganjavcu, dobrote deli. To je osoda, to je življenje svete cerkve tu na zemlji. Sv. cerkev je res ženofovo zernice, katero hoče kdo pohoditi, ki mu pa le vendar iz pod nog priraste v košato drevo, pod čegar vejami prebivajo narodi zemlje; s. cerkev je res majhen kvas, ki pa skvasi veliko moke, ter cele narode in ljudstva zemlje.

Naj vam tedaj od tega čudnega življenja svete cerkve danes še kaj povem, ter tako le razdelim svoje govorjenje:

I. Svet sveto cerkev zmerom napada, kar kaže, da s. cerkev ni od tega sveta.

II. Svet bo vedno premagan od svete cerkve, kar kaže, da je s. cerkev imenitniša kot ta svet.

Razlaga.

I. Svet sveto cerkev zmerom napada, se zoper njo bojuje.

Od kar sta Adam in Eva grešila, sta si tudi svet in nebo navskriž. Tuja sta si postala, in se bojujeta med seboj.

Le premislimo na kratko zgodbe s. cerkve. . . Že Zveličarja je svet sovražil, zaničeval, na križ pribil. . . In kakoršna Gospodu, taka se je godila tudi služabnikom njegovim. Pregarjani so bili aposteljni, grozovito martrani, neusmiljeno pomorjeni. Zdaj je prišla versta na prve kristjane in keršanske soseske. Svet je kristjane zaničeval in zatiral, kar je le mogel. V ječe jih je deval, v pregnanjestvo pošiljal, z mečem davil, z ognjem moril. Vse to nam pričaja zgodbe o preganjanju kristjanov.

Pa tudi, kadar so pojenjale te nečloveške preganjanja kristjanov, vojska sveta zoper sveto cerkev ni še potihnila. Sovražstvo med svetom in sveto cerkvijo je še zmerom ostalo, le sovražniki so se spremenili in njih orožje. Zopervanje zoper sveto cerkev se je zdaj vmaknilo v misli, v glave . . . ljudi . . . Dvignili so se krivoverci, ki so se z orožjem svojih zmot in krivih nauk spustili in zaganjali nad sveto cerkev. To je terpelo in terpi še do današnjih dni. Dvigovali so se zdaj v tej, zdaj v uni deželi nad sveto cerkev. Vojskovali so se zoper njo zdaj v tej, zdaj v uni podobi.

Od kod je ta vojska? od kod to smertno sovražstvo? Od tod, ker sta si kar naravnost nasprot bistvo in zahtevanje svete cerkve in bistvo in zahtevanje sveta. Koga pa nek svet hoče in želi? Svet hoče in želi, da bi ljudje stregli in služili poželjenju mesa, poželjenju oči in napuhu življenja. Vživali tadaj časno veselje, na to pa tudi večno terpljenje. Kaj pa s. cerkev hoče in želi? S. cerkev hoče in želi, da bi ljudje služili Bogu, trojednemu, se tukaj zatajevali, tam pa kraljevali; se tukaj trudili in potili, tam pa večno veselili. Ravno nasprot sta si tadaj s. cerkev in svet. Nikdar nikoli se ne bota zedinila, dokler ne spreveržeta svojega bistva. Kakor hitro bi ena tih nasprotnic z drugo se zednila, bi zibnila, in zgubila svoje bistvo. Resnično je, kar Kristus pravi: „Moje kraljestvo ni od tega sveta.“ (Jan. 15, 36.)

Po tem takem tudi s. cerkev nikdar ne more za svetom potegniti, se nikdar ne s svetom pobratiti. Tega ne zamore ne v sploh in tudi ne v sosebnem, ter v posameznih udih, v posameznih napravah. S. cerkev svojih postav, svojih naukoy, svojih zakramentov ne sme in ne more sukati in obračati po mislih in željah tega sveta, dasiravno tu ali tam razlaga kak nauk po potrebah časa z razločnišo, umevnišo besedo. Kdor bi terjal, naj s. cerkev svoje nauke in naprave obravna po mislih in željah sveta, bi nič manj ne terjal, kakor da naj se znebi s. cerkev kar naravnost svojega bistva. Nespametno in pogubljivo bi tudi bilo, ko bi hotel kdo cerkev in svet zediniti tako, da bi vsaka svojega bistva nekoliko odala. Med svetom in med sveto cerkvijo ne more biti miru, ne

more biti edinosti, razun da se svet spreoberne in spokori, ali pa da se kar popolnoma ločita eden od drugega.

Ta razpor in to zopervanje med cerkvijo in svetom pa se razkazuje tudi med posameznimi udi s. cerkve med imenitnimi in nizkimi, med predstojniki in podložnimi, med duhovnimi in neduhovnimi. Pred oči si postavite kako zares katoliško, verno pobožno dušo. Kakšno je pač nje stanje v primeri s stanjem posvetnih otrok? Sama stoji ravno kakor samotna palma v puščavi. Podobna je človeku, ki je tujec sred svojih verstnikov, ter znancev in tovaršev svoje mladosti. Drugačno ljubezen, drugačno hrepenenje v sercu nosivši zdihuje ondi, kjer se uni vesele; žaluje tam, kjer uni pravijo: Vse je dobro, vse nam gre prav po volji. Svet ne ume nje jezika in nje govorjenja, ne zappade nje namenov, in se na vso moč vojskuje zoper to, kar ona želi, po čemur ona hrepeni, in le marskterikrat zaničuje, zasmehuje in krivo razlaga njene dela, „ker so v Bogu storjene,“ (Jan. 3, 21.) Njeno ponižnost imenuje svet hinavšino, njeno dobroto kliče slabost, nje prepričanje zove nevednost, njeni gorečnosti pravi strast, njene jasne misli v božjih in človeških rečeh prišteva sanjarijami, nje nade (upanje) praznim sanjem. Z eno besedo: Ona veruje, in je zasmehovana; ona dobro stori, in je preklinjevana; ona svetu odmerje, in jo za nespametno imajo; ona je resnična, in bo za lažnjivo deržana; ona ljubi, pa se jej plačuje z mlačnostjo in britkostjo. „Zato, ko je v nebesih nje prebivanje“ (Filip. 3, 20.), je svetu tuja postala. (Ps. 101, 8. Thren. 3, 28.)

Taka je bila s Kristusom, taka z aposteljni, taka z vsemi svetniki. Taka je ali več ali manj z vsako resnično katoliško dušo. Cerkev je tadaj zares bojepravna cerkev tukaj na zemlji. Vedno se spolnujejo tiste besede Žveličarjeve: „Na svetu bote britkost imeli (Jan. 16, 33.). „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene (poprej sovražil, ko vas. Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, toraj vas svet sovraži. Spomnite se besed, ktere sem vam jaz govorili. Hlapec ni več, kakor njegov gospod. Ako so mene preganjal, bodo preganjali tudi vas.“ (Jan. 15, 18–21.) (Confrtur I. Joan. 3, 1. 14. — I. Kor. 4, 9–13.)

II. Sveta cerkev vselej svet premaga; kar spričuje, da je cerkev nad svet povzdignjena, imenitniša od sveta.

Kar si je le koli določel svet zoper sveto cerkev, zatreti je vendar le ni mogel. V sredi sovražtva, zatiranja, je rastlo ženofovo zerno svete cerkve na kviško s tiho, nevstavlljivo močjo. Svet je moral odjenjati. Svet je deloma sprejel nauk Jezusa Kristusa. Vnanje preganjanja so polagoma potihnila. Vse narode je prevzela s. cerkev, kakor prevzame in skvasi en malo kvasu veliko moke, in narodi so se vdali v misli in navade svete cerkve, in so spre-

jeli ljubezen in upanje keršanstva. Naj hujših protivnikov — ni jih več. Namesto da bi cerkev zaterle, so vihre vse le pomagale povelečevati sveto cerkev. Ženofovo zernice prirastlo je v drevo, ki sega iz zemlje v nebo.

To je zares čudež, da ga ni kmalu večega, in da bomo ta čudež tem bolj spoznali, pomislimo, kako majhna, nevidna in nezmožna bila je s. cerkev o svojem začetku. Še nikoli nobena velika reč se ni pričela s tako malimi pripomočki. Vstanovil je sveto cerkev revni Sin človekov (Mat. 8, 20.), ki sam pravi, da ni imel toliko lastnine, kamor bi položil svojo glavo, ki je bil od sveta nepoznan, zaničevan, preganjan, in kot hudodelnik na križu umorjen, ki ni imel mogočnih prijatlov, ni imel človeške podpore in pomoči. Za njim so razširjali sveto cerkev dvanajsteri revni možje, siromaški ribiči Galilejski, neučeni, od sveta nepoznani, ne poznavši svet. Na to je s. cerkev obstala iz nekterih plahih sosesk, katerih udje so se mogli vedno skrivati, skrivati po puščavah, po jamah (votlinah) in drugih takih krajih. Zares, pač pač majhna je bila o svojem začetku cerkev, ki je bila namenjena, sprejeti v svoje naročje vse narode!

Ali glej! kako naglo se širi na vse kraje sveta! Kakor mala kepica snega, ki se vterga verh planin in, navzdolj vališvi se, vedno večja in večja prihaja, tako da pokrije včasih celo dolino; tako tudi s. cerkev. Malo let premine, in nova luč zasveti skoz megle starega poganstva (nejeverstva). S. cerkev raste, in se širi po Aziji, Afriki, Evropi in naprej. Malo ženofovo zernice raste neizrečeno hitro. Cerkev premaga svet.

In kar se je o začetku, iz perva godilo, godi se še zdaj. Kamorkoli postavlja svojo stopinjo, svojo nogo, povsod zadene s. cerkev na enake sovražnike, na enako orožje, če tudi po različnosti časa in ljudstev v drugačni podobi, pa s. cerkev vselej zmaga; kakor nekdej, tako tudi zdaj, premaga hudobijo, zmoto, nejevero, razuzdanost. Dan na dan se bolj narašča, dan na dan dobiva nove ude. Na vse kraje razpošilja oznanovavce s. vere, med daljnimi, dosihmalo še neznanimi narodis e že oznanuje s. evangelije.

In kakor s. cerkev cele ljudstva premaguje, premaguje tudi posamezne ljudi. Kdorkoli se z cerkvijo v boj spusti, ali da bi sveto cerkev zatiral, ali pa da bi našel svoje zveličanje, bo premagan od svete cerkve, ter se ali pogubi, ali pa večno življenje zadobi. Oh, tih čudnih, neštevilnih, vsakdanjih zmag svete cerkve zoper nevednost, laž in sirovost vsake baže, kdo bi jih preštel? V vsakem mestu, vsaki soseski in po posameznih družinjah nahajamo dan na dan takih nesrečno zmaganih!

Kaj pa naj nam pripovedujejo te vedne zmage bojevalne cerkve? Pripovedujejo nam, da je cerkev povzdignjena nad svet, če tudi ni zunaj sveta. V ženofovem zernicu svete cerkve tiči viša

kot pozemljiska moč. Ta moč zaganja, natihoma sicer, toda z n e vstavljivo silo svoje nebeške korenine v zemljo narodov in časov, kakor svoje veje in vejice v nebeške višave. In če vprašuješ: Ktera je ta moč? ti rečem, da je moč Odrešenikova, moč samega bogačloveka. Zakaj cerkev nič drugega ni kot odrešivni Bog in Zveličar Jezus Kristus, ki s s. Duhom nadaljuje delo poveličevanja božjega in odrešenje grešivšega rodu človeškega v človeškem rodu. Karkoli tadaj cerkev uči, karkoli deli, je od Boga. Karkoli naroči, stori in blagoslovi, je storjeno od Boga. V svojem začetku in koncu vse veličastniša od vsega posvetnega, časnega, in kakor „steber in podlaga vse resnice (I. Tim. 3, 15.) cerkev dalje stopa sred sovražnih moči, tame, laži, hudobije in smerti, neprenehoma opravlja dela božje, milost delivši, svet sodivši, ali pa sprejemši ga v svojo senco, v svoj mir. (Mat. 13, 31.)

V cerkvi pa ob enem tudi vsi njeni otroci premagujejo svet, kar s. Janez spričuje rekoč: „Vse, kar je rojeno iz Boga, premaga svet; in to je zmaga ktera premaga svet, naša vera. Kdo je pa, kateri premaga svet, kakor kdor veruje, da je Jezus Sin božji? (I. Jan. 5, 4)

S k l e p.

Skazal sem vam, da se svet zmerom zaganja in zaletuje v sveto cerkev, kar nam kaže, da s. cerkev ni od tega sveta; razložil vam sem, da bo svet vedno premagan od svete cerkve, kar je znamenje, da je s. cerkev imenitniša od sveta. Zatoraj, preljubi! zatecite se v senco tega božjega drevesa! Terdno se oklenite svete cerkve, in zveršila bo s. cerkev vaša zmago čez čas, čez svet in čez smert! In da bo cerkev to storiti zamogla, se pustite prevzeti in skvasiti v duhu, v sercu in v vsem svojem življenju, od tistega čudnega in gnade polnega „kvasu“, ki ga hrani s. cerkev s svojim naročju, ter od naukov in zakramentov svete cerkve. Moč tega kvasu je naše življenje! Amen.

Pridiga za 1. predpepelnično nedeljo.

(Gerda je nevošljivost; gov. L. F.)

Ko so pa tudi prvi prišli, menili so, da bodo več prijeli; pa tudi oni so po denarju prijeli. In ko so ga prejeli, godernjali so nad hišnim gospodarjem. Matevž. 20, 11.

V v o d.

Izak je po božjem ukazenju svoj domači kraj zapustil in s svojo družino v ptujo deželo potegnil. Tam je on sjal in svoje polje skerbno obdelal in Bog mu je dal stoterni sad. Ko so pa ljudje to videli, da je Izak tako srečo imel, šli so in so mu zasuli vse studence, ki so v jutrovi deželi nar večja dobrot. Spomnimo se pa sedaj na besede današnjega evangelja. Gospod je najel veliko delavcev v svoj vinograd in je obljubil plačila vsakemu po denarju. Ko so po plačilo prišli, je Gospod tistim, ki so koj eno samo uro delali, dal tudi po denarju. Ko so pa prvi prišli, menili so, da bojo kaj več dobili, pa tudi oni so po denarju prijeli. In ko so ga prijeli, mermrali so nad hišnim gospodarjem. Poglejmo sedaj to priliko in uno prigodbo in vprašajmo se, zakaj so uni Izaku studence zasuli in zakaj so delavci nad hišnim gospodarjem godernjali?

Poslušavci moji! kdo bi ne spoznal hitro, odkod je prišlo obojno? Vsega je kriva tista pregreha, ktera človeka žalostnega stori, ko se drugi veselijo, nesrečnega, kedar bližnjega v sreči vidi, ktera človeka le tedaj razveseli, kedar vidi koga v nesreči, v nadlogah, v terpljenju. To je tista pregreha, ki ni mogla naših prvih staršev v paradizu srečne viditi. To je nid ali nevošljivost, eden naglavnih grehov in mati veliko drugih in večih grehov. To je tisti greh, kteri človeka, ki ga ima obsedenega, tako daleč zapelje in oslepi, da hoče samemu Bogu postave dajati in od njega rajtingo tirjati, zakaj temu človeku bolj odpre svojo milostljivo roko, kakor unemu. Delavci v današnjem evangelju so mermrali, da je gospod nekterim s svojim denarjem bolj milostljiv bil, kakor drugim, uni so Izaku studence zasuli, zato ker je Bog njemu več sreče dal, kakor njim. Ravno tako nespametno in neumno ravnaajo vsi ne-

vošljivi, kateri po strani gledajo in sovražijo njega in vsakega človeka, kateremu se kaj boljši in ložej godi, kakor njim. In število teh je precej obilno; zato je sem se namenil v današnji pridigi vam gerdobo in škodljivost tega greha pred oči postaviti, ktere ga že iz današnjega evangelja vidimo; mislim vam pa tudi nekterih pripomočkov v roke podati, da bi se tega gerdega greha ovarovali. Zvesto me poslušajte za Kristusa del, ki vas hoče po priliki današnjega evangelja od nevošljivosti ozdraviti.

Razlaga.

Sveti Anton, pred davnim škof Florentinski, nam je neko prigodbo zapisal, katero hočem sedaj povedati, zato ker moje besede očitnejši in resničnejši poterduje, kakor bi to še toliko besed storiti moglo. Neki Sicilianski knez je imel dva vojščaka pri sebi, od katerih je bil eden nevošljiv, drugi pa čez mero lakomen. Kralj sklene neki den sam sebe in druge dvornike razveseliti in pokliče oba vojščaka pred se. Začne narprej njih zaslužke hvaliti in pove očitno, da jih hoče vpriči vseh poplačati po zasluženju in njima pravi: „Sprostita si sedaj, kar vajno serce poželjuje, vsakej prošnji hočem vstreči, samo to povem, da bo tisti, ki bo prvi kaj prosil, le samo po edinem, drugi pa bo dvojnato ravno tisti dar sprejel.“ Oba molčita, noben noče prvi prositi. Lakomni si misli: „Ako jaz prvi prosim, bodem jaz manj prejel in uni dobi dvakrat toliko.“ Nevošljivec si pa misli: „To bi nikoli ne mogel čez svoje serce spraviti, da bi ta lakomnik več prijel, ko jaz. Rajši jaz ničesar nočem, kakor da bi temu k sreči pripomagal.“ Dolgo je že čakal knez na odgovor, pa zastonj; tedaj on spregovori in vkaže nevošljivemu, da bi on narprej svoje želje razodel. To je bilo težko zlo težko: On si zmirej misli: „Sprosim si kaj dobrega, uni dvakrat toliko dobi, zato bom za kaj hudega prosil, da bo uni dvakrat toliko terpel.“

Glasno tedaj reče: „Jaz hočem, da se meni eno oko izpahne, mojemu tovaršu pa dvoje.“ Glejte gerdobo nevošljivosti! Obema je sercer pustil oči, pa vendar je ž njimi prav očitno pokazal strašno gerdobo in hudobo tega greha. Kedar to prigodbo prevdarimo, kateri bi se ne prepričal o resnici teh besedi, ktere mi v sv. pismu stare zaveze najdemo. „Nevošljivost in jeza okrajšajo človeku dni njegovega življenja in pripravijo zgodno naglo starost.“ Prav lepo in modro pravi sv. Hieronim. „Nevošljivemu človeku, ki mu v sercu kraja pusti — napravlja nevošljivost le nepokoj, dolge noči brez spanja, britkosti in skerbi.“ Nevošljivci so nar nesrečniši, oni morajo terpeti svoje terpljenje, zraven pa še terpijo veliko več pri sreči bližnjega. Pa ne čudite se toliko čez to prigodbo, kar sem vam sedaj pravil, se še danešnje dni velikokrat, da lih malo dru-

gači, godi in ponavlja. Pervi nevošljivec je bil tudi v paradizu; in to seme, ki je on zasjal, obrodilo je obilno sadú. Nevošljivec je bilo ob vsêh êasih dovolj. Nevošljivost ima sto in sto glav, ako se jej ktera odseka, hitro jih zraste še več. Sedaj se kteremu zaveda njegova êest, drugemu njegovo premoženje, temu zdravje, in sreêa, drugemu znanje, uêenost in božji blagor, — le kaka nesreêa, ali kaka pomanjkljivost nevošljivemu serce nekoliko ohlaja. Zato pravi stara resnica: „Nevošljivi dobre lastnosti bližnjega s krido zapiše, da jih lahko izbriše: njegove pogrêške pa rudeêo tinto, da bi bolj v oêi padali.“

Kjer je pa keršanska ljubezen, tamo ni nida ni nevošljivosti, kakor sveti apostelj pravi: „Ljubezen nikomur ne ponida, temuê se le veseli sreêe in gnade, katero Bog bližnjemu podeli. Nid umori in zaduši v êloveku kerš. ljubezen. Nidiêni pozabi, da tudi on to ni zaslužil, kar je od Boga prijel; on tako ravna, kakor da bi hotel Boga na odgovor poklicati, da on svoje zasluške ne pozna in mu po zasluženju ne poverne. Glejte in povejte, ali je ktera neumnost veêa, ali ktera gerdoba gerša, kakor ta greh. Pa nikar ta greh na samem ne stoji. Nevošljivosti na strani stoji prevzetnost, samopridnost in povzdignenje êez druge, gonenje po êasni sreêi, lakomnost, êestizeljnost, hudo poželjenje, hudobno serce; nevošljivost za seboj pripeljé spet nove grehe, jezo, sovraštvo, obrekovanje, ja še vbijanje. Že sama na sebi gerdobna in hudobna je nevošljivost še mati veliko veê drugih grehov, zato se po vsi pravici med naglavne pristeje. — Resniêne so besede sv. Avgustina: Nid je Abelna ob življenje pripravil, je Jožefove brate zoper lastnega brata razkaêil, je Danica med divjé leve vergel, nid je našega odrešenika Jezusa Kristusa na križ pripravil. — Po nidu hudega vruga je smert na svet prišla, in sv. Krisostom pravi, da je nidiêni hudobnemu podoben, ja še hujši. — Za drugimi grehi kazen vêasi kar hitro ne pride, nideênemu pa za peto zalezuje; neprehoma nid êloveka martra, mu ne da ne mira ne pokoja, podkoplje zdravje in sreêo. Kar je molj obleki, êerv lesu, to je nevošljivost êloveškemu sercu. Glejte, to so oêitne priêe gerdobe in hudobije te pregrehe. Še oêitniše priêe se skorej vsaki den primerijo.

2. Kdo bi ne želel pripomoêkov, da bi se mogel tega gerdega in hudobnega greha êisto znebiti? Nekterih pripomoêkov vam hoêem sedaj ponuditi; nar veê pa božja gnada prizamore nas obvarovati. — Ako se hoêeš, o kristjan, nevošljivosti ovarovati, treba je, da narpred svojo vest ojestro spregledaš ali se kaj takšno nagnjenje v njem najde; pomisli pa tudi, kako neizrekljivo gerd in strašen je ta greh, kako daleê si po tem grehu od Jezusa, ki je vse ljudi ljubil, kako podoben si pa hudemu, kedar se nevošljivosti v svojem sercu vgnezditi pustiš. Vsak naj te dobrote hvaležno spozna, ktere

je od Boga prejel, in druge naj ne zaviduje! — Le pomisli, da je milijonov veliko nesrečnejših, kakor si ti. Vse, kar imamo, je božji dar, veliko jih je, da še tega nimajo. Ako se pa hočeš odtega greha čisto ozdraviti, potreba je, da poiščeš, kje je začetek tega greha. In to je samosvoja ljubezen: Spomni se na to, kar je prva in nar večja postava keršanska: „Ljubi Gospoda čez vse in bližnjega, kakor sam sebe. Kar ti ni ljubo, da bi ti kdo drugi storil, to tudi ti ne smeš storiti. Kar si sam sebi želiš, to moraš tudi drugim voščiti.“ Premagaj sam sebe, in stori vsakemu dobro, tudi tistemu, do kterega nevošljivost v svojem sercu imaš. Bodi ponižen, in uči spoznati vrednost in minljivost časnih reči. Pa tudi bodi prepričan, da ni vse zlato, kar se sveti; da ljudi marsikterega za srečnega obrajtajo in ga zavidajo; ako bi mu pa pogledali v serce, bi vidili, kakšne nadloge tudi njemu na sercu ležijo, da mu morebiti v sercu tiči strašen červ, ki ga grize in mu ne daje pokoja. In marsikteri, kogar nihče ne zavida, je veliko srečnejši. Le za edino reč imamo mi skerbiti, ktera je vsem potrebna in to je nebeško kraljestvo: „Vse drugo, pravi Kristus, bode nam priverženo.“ Pred vsemi pa prosi Boga za to gnado, da bi ti bil zadovoljen s vsem, kar ti pošlje previdnost božja. „Dobro in zadovoljno serce, beremo v bukvah modrosti, je zdravje telesa, nevošljivost pa je gujiloba v kostéh.“

S k l e p.

Zdaj ljubi poslušavci, smo vidili gerdobo in hudobijo nevošljivosti, slišali smo pa tudi nekterih pripomočkov, tega greha se ovarovati. Zato ne dajte v svojem sercu nevošljivosti prostora, ki je strupena kača v sercu, ktera človeku ne da ne miru ne pokoja, in tudi vsako veselje ostrupuje. Napolnite marveč srece z ljubeznijo, da bote podobniš Jezusu, ki je čista ljubezen. Kar že svet stoji, je nevošljivost strašno veliko hudega storila, tudi danešnje dni ne počiva. Po pravici pravi sv. Avgustin,“ da je nevošljivost tisti molj, ki čednost pojé, tista rija, ki svitlobo zasluženja požre.“ Deržimo in spominjajmo se vselej besed Jezusovih: „Vsem ljudem dobro želite. Bodite veseli z veselimi in žalujte z žalostnimi“; tedaj ne bo več med nami toliko nevošljivosti, prava keršanska ljubezen bo med nami prebivala. Amen.

Pridiga za 2. predpepelnično nedeljo.

(Od pritožb poslušavcev in pridigarjev; gov. M. T.)

„Seme je Božja beseda.“ Luk. 8, 11.

Vvod.

Imetnosti Božje besede nas opominja Jezus v današnjem sv. evangelju z besedami: „Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj.“ Po razlaganji sv. Ambroža te besede to le pomenjajo: „To kar vam zdaj pripovedujem, si sosebno k sercu vzemite.“ In zares, preljubi, kdo bi ne občudoval moči in stvarjenja besede Božje? Ona je luč, ki je pregnala teme in zmote odkrila. Božja beseda je poderla malikovavstvo in malike, in spremenila njih tempeljne v stanovališča živega Boga. Božja beseda je na obe strani brušen meč, ki duha in meso predere in pretrese mozeg in kosti. Ona je ljudi prignala, da so se odpovedali vsi vnanji lepoti in skerbeli za lepoto duše. Ona jih je primorala, da so zapustili svoje premoženje, svoje starše, brate, sestre in prijatle, da so slovo dali vsi mehkužnosti in zložnosti življenja, da so sami sebe zatajili, svoj križ na rame zadeli in šli za Kristusom. Božja beseda je tista ogromna moč, ki udarja v visoke cedre in jih na tla podira, — ki velikane sveta z vso njih mogočnostjo in prevzetnostjo ponižuje. Ona je poslednjič tisti ogenj z nebes, ki taja zmerzline serca in požiga nesnago pregreh, in ki je prenovil vse obličje zemlje, vesoljnemu svetu dal novo podobo.

Od kod tedaj pride, da je ta moč Božje besede dan današnji toliko na svoji vrednosti zgubila, da nima celo nič, ali pa le prav malo navtisa? Ali se morda več ne oznanuje, ali se oznanuje popačena? Toda po besedah Zveličarja v današnjem evangeliju je ona enaka semenu. Dobro seme pa, kakor vam je znano, obrodi sad, naj ga ta seje ali uni, da le na dobro zemljo pade. Če po tem takem Božja beseda sadu ne prinese, ali ni to od tod, ker na dobro preorano, zrahano in vlažno zemljo ne pada, to je, ker serca poslušavcev zanjo niso pripravne? — In ravno to je krivo, zakaj imajo pridigarji nad svojimi poslušavci in poslušavci nad svojimi pridigarji dan danes toliko pritožb. Te pritožbe hočemo danes od obeh strani zaslišati, da se bomo prepričali, kje je resnica. — Le zvesto jih poslušajte!

Razlaga.

Veliko pritožb imajo pridigarji zoper svoje poslušavce pri nas in drugod. Pritožijo se namreč zoper tiste, ki pravijo, da Božjo besedo poslušati ni od cerkve nikjer zapovedano. Ti po tem takem nočejo nič drugega storiti, kakor toliko, kar jih prav njih dolžnosti primorajo. Kaj pa, ko bi Bog tudi tako ravnal, da bi nam le toliko dajal, kar bi nam bilo le prav za silo? In kdo je tem povedal, da Božjo besedo poslušati niso dolžni? Li ne uči vsakdanja skušnja, da se največ greha stori za tega voljo, ker ljudje svojih dolžnost ne vedo, ali na nje pozabijo, ali jih vnumar puščajo, če sami nočejo v njih podučeni biti? Ko bi toraj tudi zapoved ne bila, Božjo besedo poslušati, je vendar zapoved zavoljo tega, kar je z Božjo besedo sklenjenega. Če ste pa verh tega še starši, hišni gospodarji in gospodinje, ste toliko bolj zavezani, besedo Božjo poslušati, zavoljo lepega zgleda. Zakaj, kakor kitro vaši otroci alj vaši podložni vidijo, da nam na poslušanje Božje besede ni dosti ležeče, jo še oni začnejo vnumar puščati. Kdor je sv. evangelje slišal, ta vé, kaj si ima od takih zaniker-nih kristijanov misliti. Kristus pravi: „Kdor je iz Boga, Božjo besedo posluša, zato je vi ne poslušate, ker iz Boga niste.“ In v bukvalh pripovest beremo: „Kdor svoje ušesa proč obrača, da bi postave ne slišal, tega molitev je gnjusoba.“ Zaponnitate si ta dva izreka sv. pisma, in povejte ju tudi tistim, ki me ne slišijo, da namreč taki, ki nočejo Božje besede poslušati, nimajo nobenega deleža pri Bogu, in da Bog tudi njih molitve ne usliši.

Drugič tožijo pridigarji nad tistimi, ki pravijo: Saj ne bom pri pridigi nič novega slišal. — Ko bi tudi to res bilo, je mar Kristus samo nevednim vkazal evangelije oznanovati? In če tudi vse resnice sv. vere veš, vendar lahko nanje pozabiš, alj ti manjka volja, jih spolnovati. Ti veš, pravi sv. Krizostom, da ne smeš nečisto živeti, pa vendar le živiš; ti veš, da je vsaka krivica zoper zapoved, in vendar svojega bližnjega vjameš, kjer ga moreš. Z malo besedami: Ti živiš zmiraj v starih grehah; moraš po tem takem tudi zmiraj stare resnice poslušati, dokler te bodo ganile, da se poboljšaš. — Pa tudi to ni res, da se pri pridigah nič novega ne sliši. Vsako sv. evangelje je tako obširno, da se iz njega nikdar ne more vse pozajeti, in zavoljo tega je v razlaganji vselej spremen.

Naj bolj pravična pa je tretja pritožba pridigarjev, da njih govorjenje malo, ali pa celo nič prida ne prinaša. Kar je Bog enkrat preroku Ecehielu rekel, to bi današnje dni lahko rekel vsakemu pridigarju. „Poslušali bodo tvojo besedo, pa ravnali ne bodo po njej.“ (33, 31.) Govoriti slišite neboječega Natana, ki pregreho prešestva do živega popisuje, kje je pa kakošni David,

ki bi svoj greh spoznal in ga objokoval? Povzdigni svoj glas. Slišite od Boga k vam poslanega Jonata, ki s poginom žuga mestu in vsemu ljudstvu. Kje so pa Ninivljánje, ki bi se s pepelom potresli in s pokoro Božje maščevanje vtolažili? Večkrat slišite sv. Petra, ki grešnikom pravi: „Vi ste Kristusa križali, in ga še križate vsak dan.“ Kje je pa tistih 3 tavžent ljudi, ki so po pridigi vpraševali, kaj imajo storiti, da bodo Božji jezi odšli? Kolikrat sliši ta mladeneč, ali una dekle pripovedovati, da je njih telo tempelj sv. Duha; je li zavoljo tega bolj sramožljiva in čista postala? Kolikrat sliši kdo, da more po nauku Kristusovem rajše roko in noge odsekati, kakor koga pohujšati, in vendar le ne neha pohujševati in zapeljevati! Kolikokrat slišite resnice, da star mora, da pa tudi mlad more umreti; alj si se pa zavoljo tega kaj bolj k smerti pripravil? Kolikokrat slišite od nevarnost v slabih družinjah, in pri vsem tem jih bolj iščete, kakor cerkve in molitve! — Kjer je pa taka, kje je sad toliko pridig, ki jih leto in dan slišite? Seme Božje besede ne pada na rodovitno zemljo, ampak na skalo oterpnih sere, ali med ternje posvetnih skerbi, ali ga pa šumeče posvetno veselje zaduši. Potlej ni čuda, da je število teh, ki jih en pridigar skozi vse leto spreoberne, manjše od števila teh, ki jih namestniki in poslanci pekla v enem tednu pohujšajo.

Pa poslušajmo še pritožbe poslušavcev zoper pridigarje, da bomo vidili, če so tudi njih tako pravične, kakor té, ki smo jih do zdaj od pridigarjev slišali!

Mi, ki smo poklicani, evangelije Kristusovo oznanovati, imamo dolžnosti nad sebo, grajati pregrehe in razujzdanosti sveta po povelji aposteljna, ki pravi: „Oznanuj besedo, bodi si priložno, ali nepriložno, prepričaj, prosi, svari, opominjaj in kregaj z vsem poterpljenjem in ukom.“ Iz dolžnosti se moramo tedaj veliko stvarem zoperstavljeni, in za tega voljo ga med sto pridigarji gotovo ni enega, ki bi vsem svojim poslušavcem vstregel, zlasti današnje čase, ko hoče vsak več znati in vediti, kakor pridigarji sami. Od tod pridejo pritožbe, da temu ni všeč govorjenje, drugemu ne nauki, tretjemu ne ojstrost i. t. d. — „Njegovo govorjenje, se sliši, je preveč preprosto (alj pregmej), to meni ni všeč“. Je li potrebno, da ti je govorjenje pridigarja všeč, več prida si obetaj. „Kaj pomaga, da naše govorjenje hvalite, pravi sv. Krizostom, če se pa nikoli ne poboljšate? Ne vaše ploskanje z rokami, in vaša hvala ampak vaše solze in vaša tihota so naša zmaga in naša hvala.“ — V pridigah se bolnikom zdravila dajejo, in zdravilo naj bo zapisano lepo ali gerdo, da le gotovo pomaga. Resnice morate sprejemati, ne pa besed loviti, in resnico slišati od vsakega. Habakuk je bil ravno tako prerok, kakor Izaija, dasiravno je Habakuk s priprostim govorjenjem, Izaija pa z visoko učenostjo resnice oznanoval. In tisti niso vselej najboljši pridigarji, kateri (mnogim)

dopadajo, ampak tisti, ki jih mnogo poboljšajo. Kdo je bolj priprosto pridigoval, kakor sv. Vnicenci, sv. Anton Paduanski, sv. Bernardin Sienski? In vender so cele trume spokornikov za njimi derle! Kristus sam in aposteljni li niso priprosto oznanovali resnice? Misliti bi bilo, da ni treba velike učenosti, da bi vam z apostolskimi besedami oznanovali, da nečistniki in krivičniki ne bodo dosegli božjega kraljestva; da je pot, ki derži v pogubljenje, široka; pot pa, ki derži v življenje, ozka in težavna, da je veliko poklicanih, pa malo izvoljenih; da človeku nič ne pomaga, če ves svet pridobi, na duši pa škodo terpi, da je pekel, ki nikoli ne ugasne, in da ga zaslužimo z vsakim smertnim grehom? Je tedaj treba veliko zgovornosti, té in enake strašne resnice oznanovati? li kaj od svoje vrednosti zgubé, ki iz zgovornih ust in od gladkega jezika ne pridejo? Res je za ušesa ta temu, drug drugemu bolj všeč, ali resnice same na sebi preudarjene so obeh enake. Že sam glas evangeljske trobente zbudi serca pravovernikov, jih prestraši in pretreše, da se k tlam zgrudijo hudobije, kakor zidovje Jerihe.

Nič manj, kot ta, je krivična druga pritožba zavoljo naukov, ti se vam zdijo velikrat preveč pretresljivi. Pa zakaj? Zato, ker se ravno tvoja hudobija graja. Če se pa graja hudobija tvojega bližnjega, se ti še vse premalo zdi. Dokler je Janes koj zvijače cestninarjev in pregrehe vojščakov grajal, ga je imel Herod v časti. Ko je pa še njemu rekel: „Ni ti pripuščeno žene svojega brata imeti,“ ga je ukazal ukleniti in v ječo vreči. In kakor je kdaj bilo, tako je še zdaj. Če pridigujemo od nezvestobe in vnemarnosti poslov, delavcev, najemnikov in rokodelcev, je gospodarjem ustrezno, ti pa zabavljajo. Če pa pridigujemo od slabega gospodarstva, od zapravljanja in slabe izreje otrok, spet tem, ktere te resnice zadevajo, ni prav, tem, ki jih ne zadevajo, se zdi prav. Priletna ženica, ki jo je že svet zapustil, je strašno vesela, če sliši grajati nečimernost v obleki in prevzetno nošo. S solzami v očeh zahvali Boga, da se še kdo za stare šege in domačo obleko ponaša. Če jej pa rečem: priprostost v obleki mora za podlago imeti priprostost serca; pobožnost ne sme biti radovedna, ne nevoščljiva, ne polna krivih sodb, ne opravljiva, ne sme viditi pezdira v očesu svojega brata; — jo z vsem tem razžalim, da mi ne more pozabiti; in zakaj? Zato, ker sem nji resnico povedal. Enakih zgledov bi vam lahko še veliko naštel; toda je že teh zadosti v prepričanje, kako nespametna je pritožba zastran obračanja naukov.

Tretja pritožba je še, da smo (nekteri) pridigarji preojstri. Kako, ljubi moji! ali hočete, da bi mir sklenili s svetom, ki je zaprisežen sovražnik Kristusov in njegovega evangelija? Ali hočemo biti krivi preroki, da bi derva nakladali na ogenj hudobnih strast

in vas slepili? ali bi ne vpili enkrat v peklu zoper nas na maščevanje? Po naših ušesih mora doneti tisti strašni glas, ki nam pravi: „Gorje krivim prerokom, ki mir oznanujejo tam, kjer miru ni!“ — Gorje oznanovavcem zložnega življenja, ki zaspanim grešnikom blazine podkladajo, in jih iz spanja ne dramijo! Gorje pridigarjem mehkužnosti, ki imajo drugo evangelije za bogate in visoke, drugo za bogatinov slabosti, in iz slabost ubozih smertne grehe delajo! Jn gorje nam, če na obe strani brušeni meč evangelija v naših rokah svojo ostrost zgubi, da pozabimo zapoved aposteljnovo; ki pravi: „Posvarite jih z ostrostjo, da bodo zdravi v veri.“ Kako hočemo globoke rane in prisade greha ozdraviti, če se naj ostrejših zdravil ne poslužimo? Po tem takim bi bilo le zapeljivcem pripuščeno, krive nauke vpeljevati, mi pa bi morali biti, kakor prerok Izaija toži, „slepi čuvaji in mutasti psi, ki lajati ne znajo?“ — O žalostne pritožbe, ker nas ljudje sodijo, da smo preostri, in Gospod nas bo enkrat sodil, da smo jih slabostim preveč prizanašali, in se za njegove nauke premalo potegovali! Ali če hočemo biti med čuvaji, ki jih je Gospod na zidovje Jeruzalema postavil, da bi noč in dan skozi vse čase vpili in klicali, nam ne sme in ne more na tem ležeče biti, da bi bili, kakor sv. Pavelj od sebe pravi, od človekovega dneva sojeni. — Le če to spolnujemo, spolnujemo svojo dolžnost, ki smo jo v zakramentu mašnikovega posvečevanja prevzeli.

Sklep.

Tako smo tedaj slišali pritožbe pridigarjev zoper svoje poslužavce, in pritožbe poslužavcev zoper pridigarje. — De bi bil pač jaz-danes s svojim govorjenjem le kaj malega pripomogel, da bi nehale, da bi s pripravljenim in ukaželjnim srcem Božjo besedo poslušali; jo na-se in ne na druge obračali, in po njej živeli! Saj veste iz današnje prilike, da le tisto seme, ki je na dobro zemljo padlo, je stoteri sád obrodilo. Če pa od toliko slišanih pridig nič sadu ne dobite, vas zadene žuganje Kristusovo: „Kdor mene zaničuje, in mojih besed ne sprejme, ta ima enega, ki ga sodi.“ Beseda, ki sem jo govoril, ga bo sodila poslednji dan. Amen.

Postne pridige: Tri križi na Golgati;

gov. M. T.

I. „Tako umerje grešnik!“

„Kedar so bili prišli na mesto, ktero se imenuje mesto mertvaških glav, so tam križali njega in hudodelnika, enega na desni in enega na levi strani.“
Luk. 23, 33.

V v o d.

„Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih.“ (Luk. 18, 31.) — Tako napoveduje Kristus dvanajsterim svoje terpljenje, ki ga čaka v odrešenje človeškega rodu. Ravno tako tudi nas sveta mati katolijska cerkev v začetku 40danskega posta kliče, da naj se vsaj v duhu v Jeruzalem podamo, ter si živo k sercu jemljemo, kar se je ondi z našim Zveličarjem godilo.

Po tej zapovedi svete cerkve bi vas tudi jaz rad v tem svetem času v Jeruzalem peljal, in vam vse tiste žalostne prigodbe razložil, ki so se s Sinom človekovim v njem godile. Ali med temi prigodbami je toliko znamenitega, da sam ne vem, od česa da bi vam govoril. Peljal bi vas lahko v gostivnico, kjer je Jezus zadnji večer pred svojim terpljenjem z učenci vred velikonočno jagnje jedel, jim tako milo ljubezen priporočal, ter daritev svete maše in zakrament sv. rešnjega Telesa postavil, njih pa mašnike posvetil. Peljal bi vas lahko na Oljsko goro, kjer s kervavim potom oblit na kolenih kleče k nebeškemu Očetu zdihuje: „Oče! ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ (Luk. 22, 12.) Peljal bi vas lahko v dvor velicih duhovnov Ana in Kajfa, kjer ga beriči in vojščaki zasramujejo, mu v obraz bljujejo in ga s pestmi neusmiljeno bijejo, in kjer Peter na svojo zaroto pozabi ter ga trikrat zataji. Peljal bi vas lahko pred hišo Pilatovo, kjer ga po krivem tožijo, da narod zapeljuje in brani cesarju davke dajati. Peljal bi vas lahko v dvor Herodov, kjer ga z novega zaničujejo, zasramujejo, in potem zopet kot norca v belem oblačilu nazaj k Pilatu vlečejo; tu pa zopet na vse gerlo vpijejo: „Križaj, križaj ga!“ dokler Pilat v to dovoli,

ter jim ga na njih divji krik: „Njegova kri pridi na nas, in na naše otroke!“ (Mat. 27, 25.) v smert na križu obsodi. Peljal bi vas lahko na mesto mertvaških glav, kjer bi slišali zasmehovanje njegovih križavcev, slišali mile njegove zadnje besede, in ga videli nagniti svojo glavo in izdihniti svojo dušo. — Od vsega tega bi lahko veliko veliko govoril; a vendar bi se zastoj trudil, to morje Kristusovih britkost kterikrat izpozajeti. Zato opustim vse drugo, in peljem vas na ravnost na Kalvarijo. Kalvarija je tista visoka šola, v katero hočemo v letošnjem postnem času pridno hoditi, in se v njej učiti naukov, imenitnih za čas in večnost. Toraj — kaj pa je na Kalvariji? Kajne, trije križi so postavljeni; na stranskih visita dva razbojnika, in v sredi med njima umira naš Zveličar. Pervi na levi strani ima napis: „Tako umerje grešnik!“ Na drugem na desnici beremo: „Tako umerje spokornik!“ In na križu Kristusovem svetijo si z zlatimi čerkami besede: „Tako umerje nedolžni!“ — Glejte, ljubi moji! ti troji napisi na teh križih bodo v postnem času naše premišljevanje. Danes začnem s pervim, ter rečem: „Pomnite, ljube duše, tako umerje grešnik!“

To premišljevanje pa naj, o križani Zveličar! naše serca s svetim strahom presune, da nas enaka strašna smert ne zadene. — Bog in njegova pomoč!

Razlaga.

Sv. evangelje nam pripoveduje, da sta bila s Kristusom vred tudi dva razbojnika in hudodelnika križana, eden na desni in eden na levi strani. Tisti na levi strani (kdo bi mislil, česar nam sv. evangelisti pripovedujejo?) ga v tem strašnem obsojenji še celo ob zadnji uri preklinja, rekoč: „Ako si ti Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ (Luk. 23, 39.) O grozovitna njegova smert! Pa — kakor je bilo njegovo poprejšnje življenje hudodelstvo in tolovajstvo, tako se je še na zadnje spolnila resnica pregovora, ki pravi: „Kakoršno življenje, taka smert.“ Tu imate izgled, kakošna da je smert vsakega nespokornega grešnika. In kje bi tudi v resnici mogel grešnik kakšne tolažbo iskati? Oberne se

1. sam k sebi; ali tu je ne najde. Sedaj na smertni postelji namreč prišel je tisti strašni trenutek, ko oglušena vest zopet svoj glas povzdigne, in mu pregrehe njegovega življenja očitati jame. Sedaj mu živo pred oči stopi, da je razžalil Boga, tako dobrega Očeta, razžalil Jezusa, tako usmiljenega Odrešenika, in zavergel vse dobre svete, vse navdihovanje in milosti sv. Duba. On se spomni, da ni maral za opominovanje svojega dobrega očeta, in da je zasmehoval vse prošnje in mile solze svoje skerbne matere.

On se spomni, da je zaničeval vse svarjenje svojega spovednika in ne poslušal besed gorečega pridigarja. Sedaj mu vest prigrava, koliko lepih priložnost da je zamudil, kaj dobrega storiti; koliko sosedom je škodo storil, koliko siromakov ogoljufal, koliko revežev z gerdo od hiše spravil; tukaj udovo zaterl, tam premoženje zapuščenih sirot brez očeta in matere po krivici na-se spravil. Spomni se, koliko nedolžnih duš je pohujšal, koliko jih v greh, v sramoto, in na zadnje v obupnost in pogubljenje pripravil; tu zakonsko posteljo omadeževal in zakonske za vselej med seboj razdvojil. Tu je ogenj sovraštva vnel, tam koga podšuntal, ga v prepire, poboje in pravde zapletel. Zopet tu in tam je bližnjemu čast in poštenje kradel. On se spomni, da je ob nedeljah in praznikih več dajal pohujšanja, kakor lepih zgledov, obiskal več pregrešnih družčin in kerčem, kakor cerkva, in po pivnicah več storil gerde kletve in nesramnega kvantanja, iger in plesov, kakor pa molitve v hišah božjih. — Spomni se, koliko od njega zapeljanih, pobitih in na večno pogubljenih se derži njegove duše, ki kličejo na maščevanje pravičnega sodnika. — Vse te in še druge pregrehe mu sedaj prebujena vest hudo očita, in na mesto tolažbe dati mu le z večnim gorjé žuga. Tako brez tolažbe, se od samega sebe grešnik oberne

2. k svetu — pa svet ga zapusti. — Grešnik, kar časa je živel, bil je suženj svojih strast, suženj sveta in njegovega poželenja. Njegovo serce je bilo na časno bogastvo navezano; vžitek sveta in mesenega poželenja bil mu je največa sladčica; dobre volje, pregrešni tovarši in tovaršice bile so njegove nebesa. Kaj mu pa sedaj na smertni postelji ti moliki njegovega serca storé? Glejte! kot prevzetni gizdalin imel je največe veselje nad drago in po novih šegah narejeno obleko, nad svojim mladim in gladkim licem, nad lepo sčesanimi lasmi, nad dragimi perstani in uhani. Na smertni postelji pa sprevidi, da njegova lišpava obleka, poprej limanca nedolžnim dušam, in nič drugega, kakor močna verv, s katero je sebe in druge v pekel vlekel; nič drugega, kakor lepo mertvaško oblačilo v smert obsojenega hudodelnika, in da je podoben s cveticami ovenčanemu živinčetu, ki ga v mesnico peljajo. Smert mu pravi: Predno te v mertvaško škrinjo zabijejo, te bodo zalih tvojih oblačil in vseh dragocenost oropali, te v stare ponošene cape zavili, in kakor evangeljski bogatin v svili in v škerlatu boš tudi ti pokopan v pekel. — Kot lahkoživec grešnik brez dobrih volj, brez pregrešnih tovaršev in tovaršic ni mogel živeti; njih prijaznost bila mu je ljubša, kot prijaznost z Bogom, in njih zamera ga je hujše pekla, kakor še tolika zamera pri Bogu. Kaj mu pa sedaj na smertni postelji ti tovarši in tovaršice pomagajo? Ali mu more kdo le za en las življenje podaljšati? in ali ni pogled na-nje

meč v njegovo serce, ko jih vidi sodeležnike svojih hudobij? Pa — večidel je najrajše, da tacih nazadnje še nobenega blizo ni; le domačih kdo na tihem zdihuje, ki mu pa s svojimi solzami serčne rane le še hujši terga. Sedaj torej, ko se vsi zaporedoma od njegove smertne postelje umikajo, skuša resnico Jobovih besed, ki na gnojnem kupu ležeč zdihuje: „Klical sem svojega hlapca, pa ni ga blizo. Moja žena se je moje sape bala, in svoje otroke sem moral lepo prositi.“ — Kot lakomnik in odertnik sezidal si je visoke hiše in pristave, skup zgrabil denarja, nakupil polja, no gradov, gojzdov in senožet. Ali sedaj vidi, da ima tudi njegova hiša tisto napako, kakor jo je imela sv. Tomaža Akvinskega brata, da ima namreč veliko luknjo — vrata, skozi ktere njega vun v grob ponesejo, drugega pa pri njih nazaj popeljejo, ki bo smeje na njegovem mestu pri bogato naloženi mizi sedel, in se okoli njegovih pristav sprehajal; njega se pa k večemu kot abotnika in bedaka spominjal, ki je zanj, ne pa za-sé na kup valil. Od tavnentov ne enega vinarja seboj ne ponese. Visoke, zidane poslopja mu bodo z leseno iz 6 dilj skup zbito hišico zamenjali; od sto in sto oralov zemlje mu je bo nazadnje k večemu 6 čevljev ostalo. Tako mu je torej ves svet nezvest, vse se mu je izneverilo. Tako zapuščen od vsega se bo prepričal, „da svet in njegovo poželenje preide“ (I. Jan. 2, 17.), da je bogastvo tega sveta bodoče ternje, ki ga je bodlo in ranilo, ko ga je skup spravljal, ga bodlo in ranilo, dokler je v njegovi senci počival, in mu še posebno sedaj kervave rane zadaja, ko mu ga smert s silo iz rok puli. Sedaj, ko ga je vse zapustilo, vidi, koliko mu pomaga, ako bi bil ves svet pridobil, ko je pa zraven svojo dušo pogubil. — Pa videvši, kako ga je svet prekanil, ker pri njem ne ugleda nikake tolažbe, oberne se grešnik

3. proti nebesom; ali tudi tu je ne najde. — Tu vidi Boga, ki ga je po svoji podobi ustvaril, ga, kakor prerok pravi, s častjo in slavo venčal ter postavil nad dela svojih rok. On nasproti je to podobo svojega stvarnika v pokveko satanovo spremenil, svojo modrost in svoj um v nespamet sprevergel, svoje spoznanje in svoj spomin zapravil, vse blage čutila svojega serca v sebi zadušil, vse svoje počutke v greh, v krivice, v hudobije, v razujzdanosti in nesramnosti obračal. Čast in slavo, s katero ga je Stvarnik venčal, je zaverigel, se s sramotami in ostudnostmi pokrnil. Namesto nad deli božjih rok kraljevati, postal je njih suženj, ponižal se celo pod neumno živino, ter je tako božjo podobno popolnoma s svoje duše zbrisal. Namesto lepo zraščene drevesa z lepim dozorelim sadjem podoben je ožganemu štoru z osmojenimi štremlji.

Na desnici razserjenega svojega nebeškega Očeta vidi grešnik mili obraz Zveličarjev, ki mu od ene strani kaže, koliko in kako grozovitnih marter, kako grenko in britko smert da je zanj terpel, od druge plati pa mu strašno žuga, ker se zaslužnja njegovega terpljenja in njegove smerti ni maral udeležiti; ja, še več, ker mu je z zaničevanjem njegovih naukov toliko in še več sramoto skazoval, kakor tisti beriči in vojščaki, ki so ga za uho bili, ga s terstom po glavi tolkli in mu v obraz pljuvali. Očita mu, da so njegove krivice tisti spleteni jermeni, s kterimi so ga Judje po vsem životu do kervi razmesarili; očita, da so ga njegovi božji ropi, njegove bogokletstva, rotenja in pridušanja bolj ranile, kakor ternjeva krona, njegove nesramnosti ga bolj užalile, kakor nesramnosti Judov, ki so ga do nagega slekli, in da ga je na to vižo s svojimi smertnimi hudobijami bolj neusmiljeno na križ pribijal, kakor derhal njegovih neznabožnih križavcev na Kalvariji.

Spomni se sv. Duha, ki ga je pri sv. kerstu v otroka božjega posvetil, ga storil dediča (erba) nebeškega kraljestva, svoje prebivališče in svoj živi tempelj, oblekel ga v belo oblačilo gnade božje in odel s svatovskim plaščem, v kterih naj bi pripravljen čakal ženina, kedar bi ga poklical na svojo nebeško ženitnino. Ali spomin na vse te gnade, dobre svete in navdihovanja sv. Duha so za grešnika le še večja obupnost. Otroštvo božje je zapravlil in suženj satanov postal; kerstni prisegi se je izneveril, in se pod banderom peklenskega sovražnika zoper njega vojskoval; nebeško dedščino je zavergel in si hudičev delež izvolil; iz svojega sv. Duhu posvečenega telesa je storil tempelj satanov in v njem postavil oltarje njegovim tovaršem; belo oblačilo gnade božje je od verha do tal in vse po čez in čez raztergal, ga v blato vergel in z nogami pomandral, ker mu ni bila mar nebeška svatovščina nedolžnih duš, temuč razujzdanost in poživinjenost, žertje in pijančevanje in dela mesa z namestniki peklenške hudobe.

Vendar pa ta spomin grešnikove obupnosti še ne dokonča. Veliko več mu še na dalje pred oči stopi, da ta trojedini Bog, ki ga je tolikrat in tako hudo razžalil, ta vsemogočni Bog, ki cesarske in kraljeve sedeže prekucuje, ta neskončno syeti Bog, ki celo nad angeli madeže najde, ta vsevedoči Bog, ki serce in ledja človekove preiskuje in za najskrivnejše misli in želje ve, ta neskončno pravični Bog, ki vsako hudo natanko po njegovem zasluženju kaznuje, ta Bog, ki ga ne bodo niti prošnje utolažile, niti solze omečile, bo v kratkem njegov oster sodnik, ki se bo v vsem svojem serdu nad njim zmaščeval. In poslednjič, ako se grešnik še spomni na nezmerno veselje nebeščanov, ki ga nobeno oko ni videlo, nobeno uho ne slišalo in nobeno človeško serce občutilo; ako se spomni na kraj, kjer je tudi njemu Kristus prostor s svojo

kervjo odkupil in mu sedež večnega veselja pripravil; se spomni, koliko tisoč in tisoč drugih njegovih bratov in sester je boj življenja srečno zmagalo, kako nespametno pa je on ravnal, da je za tako kratko veselje večno zveličanje zaigral; oh! potem je pač zanj v nebesih ni in je ne more biti nikjer in nikake tolažbe. Tolažba edina bila bi morebiti zanj najti poslednjič

4. v sveti cerkvi, zakaj sv. cerkev je tista dobra mati, kateri zveličanje njenih otrok čez vse najbolj pri sercu leži. Zato nad njih zgubo na tihem milo plaka in nad njih pogubljenjem britko žaluje, zmiraj pričakovaje trenutka, ko se bodo k njej nazaj zatekli, da jih bo sprejela v svoje naročje. Sveta cerkev je tista od Zveličarja na zemlji ustanovljena naprava, kateri je oblast zročena zavezovati in odvezovati, poleg Kristusovih besed: „Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.“

Kljub vsemu temu vendar terdovraten grešnik tudi pri sveti cerkvi tolažbe ne najde. Vse svoje življenje jo je zaničeval, za njene zapovedi ni maral, njene svete šege zasramoval, njene služabnike zmirjal in psoval, se za sveto mašo in božjo besedo ne zmenil, postne in zderžne dni po željah svojega gerla in trebuha živel ter s spovedjo in s svetimi zakramenti se norčeval; — vse mu je bilo „neumnost“, vse „izmišljija“. Zato tudi na zadnjo uro spovedniku herbet oberne, godernjaje, čemu da ga hodi v njegovem miru dramit, mu s smertjo žugat in ga kakor otroka strašit, dokler se tako brez svetih zakramentov v pekel pogrezne. — Pa, morebiti mi bo kdo ugovarjal, da tacih je le malo, ker se na zadnjo uro vendar le večidel vsi previditi dajo. Ali povej mi, kaj bi ti pomagalo, ako bi duhoven na smertni postelji s tebo francoski ali latinski govoril? Ga boš li razumel? Poglej! ali pa mar tak zastarani grešnik, ki se za božje reči nikoli ni zmenil, spovednika razume, kedar mu začne od serčne nadnatorne žalosti, od ljubezni do Boga, od pravega spreobrnjenja in poboljšanja praviti, brez katerih pa odpuščanja grehov ni upati? Vse to je zanj nerazumljivo. Tako nam kardinal Belarmin od nekega svojih znancev, ki ga je na smertni postelji obiskal, pripoveduje, kako da mu je prigovarjal, naj pravo serčno žalost nad svojimi grehi obudi. Ko ga bolnik vpraša, kakšna da je prava serčna žalost, in mu Belarmin to razloži, mu prijatelj reče, da vsega tega njegovega govorjenja ne razume je pa tudi za vse to že preslab. In kmali na to izdihne svojo dušo z očitnimi znamenji večnega pogubljenja. Glejte! ako pa grešnik vsega tega nič prav ne razume, kar sveta cerkev po svojih služabnikih od njega hoče, in kaj da se ž njim pri spovedi,

pri sv. obhajilu in maziljenji s sv. oljem godi, kdo bi mogel reči, da je grešnik zato, ker je s sv. zakramenti previden, tudi v svoji vesti potolažen in z Bogom spravljen? V tacih skušnjah podučen sv. Avguštín pravi: „Mi jim zakramente damo, a ne gotovosti“; in drug učenik pravi: „Veliko umirajočih mi odvežemo, pa pravica božja jih zaveže.“ In to tudi drugače ne more biti, ker veljava svetih zakramentov je zgoli le na grešnikovi pripravi ležeča. — Vidite! tako torej poslednjič za grešnika tudi v sveti cerkvi ni tolažbe in pomoči, ker jo ali sam od sebe pahne, ali jo zadobiti nezmožen postane.

S k l e p.

Preljubi moji! Kdo iz med vas si želi, enkrat tako brez vse tolažbe umirati? Kdo si vošči, ne najti tolažbe v sebi za voljo hude, razdražene vesti, ne pri svetu, ki ga je prekanil in zapustil, ne v nebesih, ktere je tolikrat in tako hudo razžalil, ne pri sveti cerkvi, ktero je zavergel? Ako si pa take smertne ure gotovo nihče ne želi, naj toraj sleherni posluša glas sv. Pavla, čegar besede nam zlasti v 40danskem postu veljajo, ko nam kliče: „Glejte, sedaj je prijetni čas; glejte, sedaj je dan zveličanja!“ (II. Kor. 6, 2.) Nikar si nobeden ne misli: jaz sem še mlad; čemu meni od smerti pridigovati? Oglej se po pokopališčih, in na novo zasuti grobovi ti porečejo, da smert nič ne izbira, le pobira. Njeni pregovor je: Danes lep, jutri bled! Zato nam Kristus vsem priporoča: „Čujte, ker ne veste ne ure, ne dneva!“ Jaz pa vam danes za slovo še enkrat zakličem: „Pomnite, ljube duše, kako umerje grešnik!“ Amen.

Postne pridige : Tri križi ne Golgati.

„Tako umerje grešnik!“

(Kako grešnik v trdovratnost zajde, in kako se je pred njo zavarovati; gov. M. T.)

867

„Eden razbojnikov pa, ktera sta visela, ga je preklinjal.“ Luk. 23. 39.

V v o d.

„Tukaj nimamo obstoječega mesta, temuč prihodnjega iščemo“, piše sv. ap. Pavelj v listu do Hebrejev (13, 14.); romarji smo in popotniki proti večnosti. Na tem romarskem potu skozi dolino solz preži na nas veliko sovražnikov, zarad katerih je naše popotovanje v mnogo nevarnostih. So sovražniki, ki hrepene po našem premoženji; sovražniki, ki naši časti in našemu dobremu imenu zadrege stavijo; sovražniki, ki nam celo po življenji strežejo. Gotovo so ti veliki, mogočni naši sovražniki. Ali med sovražniki največi in med strahotami najgrozovitniši je človek sam sebi, — človek, ki v smertnih grehlih in hudobijah živi.

Ogenj in voda, strela in toča, tatje in roparji nas lahko ob vse imetje pripravijo, iz imenitnih gospodov lahko berače store; ali naše največe dobrote — čednosti in pravičnosti — nam ne more nihče vzeti — čednost kljubuje vsem viharjem. Ta nebeški zaklad, ki ga rija ne sne in ga tatje ne morejo ukrasti, ki ga nikakoršna sila in moč na tem svetu ne more vzeti, ta zaklad grešnik sam sebi oropa — ali ni toraj sam sebi med sovražniki največi? — Ljudje s hinavskim srcem in s kačjimi jeziki nas lahko ob poštenost in zaupanje pripravijo; ali dobre vesti, ki jo v svojih prsih hranimo; ki nam pred Bogom in pred ljudmi pričevanje daje in nas s tolažbo napolnuje, te nam ne morejo vzeti, te nam njih strupene puščice ne ranijo. Ta neprecenljivi zaklad, tega svojega najboljšega prijatla grešnik od sebe odpodi, in tako sam svoj peklenšček in trinog postane. — Hudobni ljudje nam lahko to naše telo umoré, nam lahko sedanje življenje, ki že tako od zibeli do groba ni drugega, kakor jok, vzamejo; ali unega življenja, kjer ni ne solz, ne bolečin, ne smrti več, tega nam ne morejo odvzeti.

Ali grešnik sam sebe iz tega življenja izključi, in se verže v drugo življenje, ki je polno najgrozovitših marter in večnega terpljenja. Ali ni toraj grešnik sam sebi med strahotami največa? Ja — to je, ker, kakor ste danes teden slišali, grešnik na smertni postelji ne najde tolažbe ne v sebi... Upam, da si je po tej pridigi marsikdo mislil: „Oh, strašna je smert terdovratnega grešnika; Bog in ljuba mati božja me je varuj! Naj vas toraj pred tako smertjo zavarujem, vam bom danes

1) popisal pot, po katerem se v terdovratnost in nespokornost zaide, in

2) vam bom naznanil nektere pripomočke, kako se nam je pred grehom in terdovratnostjo zabraniti.

Od greha, spreljubi Zveličar, želim govoriti, od greha, zavoljo kterega si ti brezimne bolečine in celo smert na križu terpel; daj toraj mojim besedam svojo moč in svoj nebeški blagoslov, mojim poslušavcem pa pripravljene, dovtetne serca!

Razlaga.

I. del.

Nobeden se na enkrat v angela ne posveti, pa tudi nihče na enkrat v satana ne spremeni; tudi greh raste počasu iz malega v večega, tudi hudobija ima svoje stopinje, po kterih se sčasoma zajde v žalostni stan nespokornosti in terdovratnosti.

1. S pervega greši se z neko notranjo boječnostjo, z nekim posebnim strahom. Vsak človek namreč čuti v svojem sercu neko po natori mu prirojeno spoštovanje in ljubezen do čednosti in pravičnosti, nasproti pa tudi neko prirojeno gnjusobo in zaničevanje greha in krivice. Vsakdo spoznava lepoto in ljubeznjivost čednosti, kakor hudobijo in nesramnost greha. Kdo, postavim, ne spoštuje in ne ljubi človeka, ki daje Bogu, kar je božjega in blišnjemu, kar je njegovega? Temu nasproti pa, komu se ne studi nad človekom, in kdo ne zaničuje onega, čegar veselje je, da Boga žali in blišnjega draži?

Na dalje nosi vsak človek v svojem sercu ostrega sodnika, ki se mu pred vsakim početjem oglašča, rekoč: Glej, to je dobro in pravo, to stori; to ni pravo, je hudo, tega se ogni! Ta notranji sodnik pa tudi človeka po dokončanem početji vselej ali hvali, ali mu očita, kakor je že ali dobro, ali hudo storil. Zraven je vsakteri

že v maternem naročji kolikor toliko slišal od Boga, ki dobro ljubi in hudo sovraži. Ta spomin na Boga združen z ljubeznijo in s strahom obudi se potem večkrat v človeku, zlasti, ker ste ga šola in cerkev o Bogu, o njegovih lastnostih in njegovi volji kaj več podučile, tako da se spomin na Boga od človeške nature ne da več ločiti.

Ako toraj človek misli pervikrat greh storiti, pokaže se mu od ene plati lepota in ljubeznjivost čednosti, od druge pa gerdobija in nesramnost greha; vest ga opominja, naj zvest ostane svoji dolžnosti in strah pred Bogom kot vsevednim in pravičnim sodnikom ga presune. Ali — vabljujivost greha človeka vendar le premaga; moč njegovih strast ga podere, da pade. Tako greši pervikrat, a gotovo z neko notranjo boječnostjo in s strahom, ker pred očmi mu je njegova dolžnost, ter se Boga in svoje vesti boji. — Polagoma začne pa že grešiti

2) s čedalje večo znemarnostjo in hladnostjo. — Ljuba moja kristjan in kristjana! spomnita se nazaj na tiste dni, ko sta še po raji nedolžnosti hodila, in vama še noben smerten greh serca ni težil. Kajne, pač res, da to bili so najlepši, naj-srečniši dnevi! Spomnita se pa tudi tiste nesrečne ure, ko sta pervikrat smertno grešila in vaju je angelj nedolžnosti zapustil. Ob, ljubi moj! gotovo si se sam pred sebo močno sramoval, bitko bilo je tvoje kesanje, velika bila je tvoja žalost, in terdno si sklenil, nič več ne grešiti. — Ali greh, ko je enkrat storjen, se kmali sopeset poverne, poverne z večo silo in hujšo močjo, skušnjava je večja, veselje bolj vabljujivo; od druge strani pak postane sramožljivost manjša, kesanje oslabi, notranja žalost zmiraj bolj pojenjuje; in tako grešiš drugič, tretjič in desetič. Sicer se še sam sebe nekoliko sramuješ, ali kmali se sam svoje sramote privadiš; sicer se ti vest s svojim očitanjem še zmiraj oglašja, ali njen tihi glas preslišuješ; sicer se ti misel na Boga še sili v spomin, ali tega si iz glave izbijaš. Tako človek polagoma brez sramožljivosti, brez kesanja, brez žalosti greši, — greši tje v en dan z znemarnostjo in s hladnostjo. — Pa pri tem še ne ostane; temuč greši dalje

3) z neko prederznostjo in s kljubovanjem; zakaj preoster je glas vesti in preveč mu reže do živega, da bi ga grešnik mogel preslišati; pregloboko v serce mu je tudi vpisan spomin na Boga in na večnost, ~~kakor~~ da bi mu moglo vse eno veljati. Vera in vest toraj človeka vežete ali k pokorščini, ali k kljubovanju; teh dveh se mora grešnik ali bati, ali ju pa zaničevati. Ker pa grešnik tema dvema noče pokorščine skazovati, jima mora kljubovati, in ker se ju noče bati, ju mora zasramovati. Ravno tega nas nad grešniki uči vsakdanja skušnja. Vidimo namreč,

koliko da se grešniki trudijo v posvetnem veselji in hrupu, naj bi z glavo vred tudi svojo vest omotili in jo v smertno spanje zazibali, da bi se tega nadležnega nepokojneža, ki jim vsako veselje kali, znebili. Enako vidimo, da grešnik zaničuje in zasramuje sveto vero, zametuje resnico, dokler začne tajiti Boga, neumerljivost človeške duše, sodbo, pekel, nebesa in večnost. Tako tedaj grešnik polagoma postane brez vesti, postane zaničevavec vere in bogotajec, ter s prederznostjo in s kljubovanjem greh na greh naklada.

Do te strašne stopinje prišedši je pa že

4) na potu terdovratnosti in nespokornosti. Sv. Bernard nam pripoveduje, da je nek mladenec na Francoskem v mestu Lankaster dolgo časa v mnogoterih razujzdanostih živel. Vse prošnje in svarjenja njegovih prijateljev, ki so mu dobro hotli, bile so zastonj. Tu se mu enkrat po noči v sanjah njegov rajni oče prikaže in mu ostro žuga, da naj svoje življenje poboljša. Ali Kristusove besede: „Ako Mojzesa in prerokov ne poslušajo, tudi ne bodo verovali, akoravno kdo od mrtvih vstane“, (Luk. 16, 31.) spolnile so se tudi nad njim. Samopašnik ostal je na svojih hudobnih potih. Čez nekoliko časa videl je to ponočno prikazen drugič, ter slišal ravno to svarjenje in zraven še besede, ako se ne poboljša, da bo dan sv. Martina njegov smertni in sodnji dan. Od te prikazni povedal je mladenec svojim tovaršem, ter se nad vsem tem smejal in norčeval; ja, ko dan sv. Martina pride, napravil je nalašč veselo gostijo, in jih povabil, da so celi dan in še dolgo v pozni noči jedli in pili, razsajali in noreli. Ko se zjutraj na vse zgoodej prebudi, se norčuje z onimi prikaznimi, jih imenuje sleparije in babje vraže; — pa — med tem blebetanjem mu jezik zastane, obraz mu obledi ter od mertuda zadet še tisti dan v svoji terdovratnosti življenje sklene — v svariven izgled svojim pregrešnim tovaršem in razujzdanim vlačugam. In ako bi bil poprej le enkrat v pratiko pogledal, lahko bi bil videl, da tudi tisti dan je bil dan sv. Martina, namreč papeža in marternika. — Vidite, kdor s prederznostjo in s kljubovanjem greši, ta v terdovratnosti in nespokornosti pogine. Tega mladenča niso ne njegovi dobri prijatli, celo njegov rajni oče ga s svojo prikaznijo ni mogel omečiti. Poglej, grešnik! kaj pa tebe hoče spreobrniti? Za prošnje in solze svojih starišev ne maraš, svarjenje in opominovanje svojih duhovnih pastirjev zasmehuješ, svojo vest si omotil, svojo vero si zatajil — ti si Boga, in Bog je tebe zapustil. Kdo naj te toraj iz tega spanja pretrese? kdo ti moč in serčnost dá, da sužnje verige svojih grehov raztergaš? Ozri se, lahkomišljeni grešnik! na levega razbojnika na križu; zemlja se trese, skale pokajo, merličji vstajajo, solnce se v noč skriva; ta na križu nasproti ostane nespokoren. Vsa množica trepeče in se na persi terka; drugi njegov tovarš

kliče: „Gospod, spomni se me, kedar prideš v svoje kraljestvo?“ — on pa še na zadnjo uro Kristusa zaničuje in preklinja, rekoč: „Ako si Kristus, pomagaj sebi in nama.“ Zapomnite si toraj dobro ta strašni pot greha! Pervikrat se greši z boječnostjo in s strahom, potem z znemarnostjo in hladnostjo, na zadnje pa s prederznostjo in s kljubovanjem, in konec tega je nespokornost in terdovratnost.

II. del.

Kdor pa noče tako daleč zajti, ter v nespokornosti in terdovratnosti nesrečno umreti in se ne na večno v peklenko brezno pogrezniti, ta naj se poslužuje naslednjih pripomočkov:

1. Ne imej nobenega greha za lahkega in majhnega. Vse na svetu začenja se z malim. Iz malih kapljic dežja naraščajo dereči hudourniki, ki bervi in pohištva tergajo, verte, polja in travnike zasipajo. Iz male kepe snega, ki se verh sterme pečine sproži, postane sčasoma velikansk plaz, ki ljudi in hiše pod sebo zakopa. Ravno tako iz kakega malega nagnjenja, na kterega dosti ne čuješ, postane huda strast, in kak majhen greh je velikrat prvi ud dolge dolge verige hudobij in pregreh; zakaj „komur za malenkosti ni mar, ta bo kmali v velike pregrehe padel“, govori sv. Duh v stari zavezi. In sv. Avguštin pravi: „Satan en sam las hoče; in ako mu tega damo, ga suče in suče, dokler iz njega splete močno verv, s katero našo dušo v čedalje večje grehe, in na posled v večno pogubljenje potegne.“

Ljubi moji! kaj mislite da je Juda Iškarijota tako preslepilo, da je mogel najostudnišo med vsemi hudobijami doprinesti, namreč svojega Gospoda in učenika, svojega Boga izdati? „Kaj drugega“, pravi sv. Krizostom, „kakor majhni krajcarji, ki jih je s pervega skrivaj jemal in sebi prihranoval“. Tudi razbojnik na križu gotovo precej pervikrat v uboji in z morijami ni začel, ampak z malenkostmi. Ali te so ga polagoma tako daleč zapletle, da je bil v smert na križu obsojen, in sčasoma njegovo serce tako oterpnile, da ga še celo rešnja kri Kristusova, od ktere se je zemlja na Kalvariji kadila, ni mogla več omečiti. Poglejte! z malenkostmi se začenja, z velikostmi se jenja. Zapomnite si to, sosebno kerščanski stariši, ki morate biti varuhi svojih nedolžnih otrok. Nikar ne molčite, nikar jim skozi perste ne pregledujte, nikar se jim ne posmehujte, nikar jim ne prizanašajte, akoravno še tako majhno napako nad njimi vidite; zakaj lahko, da iz te male napake postane huda strast, ki bo vam in njim nesrečo nakopala. In sploh, bodi kdor hočeš, ako v svojem notranjem kako nagnjenje čutiš do laži, napuha, pijače, igre ali nečistosti; boj se tega, ker sicer se boš v železno srajco oblekel, ki je nikoli ne boš raztergal. Zapomni

si dobro besede: „Z malim se začena, z velicim se jenja“; z lehkomišelnostjo se začne grešiti, in s terdovratnostjo se pregrezne v pekel.

2.) Drugi pripomoček zoper greh je, da si vse povsod vedno Boga živo pred oči postavljaš, in kakor vpričo njega hodiš: „Kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi se podal v pekel, si tukaj. Ako bi vzel zarjine perute in bi prebival na kraji morja: bi me tudi tje peljala tvoja roka, in me držala desnica tvoja. Tudi tema ni temna pred tebo, in noč je svetla, kakor dan; tema je njemu, kakor luč? (ps. 138, 7—10. 12.), Ako bi ljudje od Božje pričujočnosti tako mislili, kakor kdaj kralj David, gotovo bi greh in nespokornost med nami tolikanj ne gospodovala. Spominjaj se toraj povsod, da karkoli počneš, godi se vpričo Boga, vpričo angela varha in tvoje vesti, in ni je ne noči tako temne, ne kraja tako samotnega, kjer bi teh prič zraven nas ne bilo, namreč vesti, ki bo pekla, angela, ki bo tožil in Boga, ki bo sodil. Zato reci s Suzano: „Rajše hočem v vajine roke pasti, kakor pred obličjem svojega Gospoda in Boga grešiti;“ ali z Egipt. Jožefom: „Kako bi mogel tako veliko hudo storiti, in vpričo svojega Boga grešiti?“ Tako te bo spomin na B. pričujočnost greha varoval.

3. Voli vselej s previdnostjo svoje prijatle in tovarše! Za Božjo čast tolikanj gorečega kralj Salomona, ki je naj lepši tempelj zidal, kar jih je na svetu stalo, vidimo s kadilnico pred molikovavskimi oltarji. Za Božjo voljo! kako je njegova modrost tolika nespamet postala? Glejte! malikovavske ženske, pravi sv. pismo, — slabe tovaršije spridile so njegovo srce. In Peter, tisti goreči apostelj, ki je hotel za svojega mojstra in učenika v smrt iti, in je prisegal, ako se vsi nad njim pohujšajo, se on nikdar ne bo, ta ga čez malo ur potem trikrat zataji in se še roti, da ne pozna ne tega človeka. Zakaj? Zato, ker se je v slabo tovaršijo, — med sovražnike Kristusove podal. Pa — čemu bom tacih izgledov iskal v preteklih časih, ker se nam jih med nami ne manjka? Odgovori, lahkomiselni mladeneč, ki se ne za Boga, ne za cerkev ne zmeniš, temuč le kakor lovec prežiš, kako bi kako nedolžno dušo v svojo zadrigo vjel; — odgovori, nesrečna dekle, ki si se s sramoto pokrila, ter britke solze pretakaš po zgubljeni nedolžnosti; odgovori, zakonski mož, ki ne poznaš ne ljubezni, ne zvestobe do zvoje žene, ter s pijančevanjem in igranjem njej in otrokom premoženje zapravljaš: odgovorite mi vsi ti in drugi, kako da ste prišli na te pota, kako se tako globoko pogrezni? Oh, prigovarjanje naših tovaršev, izgledi hudobnih prijatlov so vas zapeljali; zakaj česar satan sam ne more storiti, to ve po svojih pomagavcih, po hudobnih tovarših izpeljati. Zato vekomaj resnične ostanajo besede kraljevega psalmista: „Z dobrimi boš dober, s hudobnimi pa hudoben.“ (ps. 117.) —

Snopič adventnih pridig.

govoril J. S.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Marijno usmiljeno serce.)

„Položi me v svoje serce!“ Vis. pes. 8, 6.

Vvod.

V sredi Pariza, poglobitnega mesta na Francoskem, stoji lepa farna cerkev Marije Device zmagovavke. V tej fari so bili prebivavci pred nekterimi leti sila hudobni. Niso radi v cerkev hodili in za ljubeznivi glas svojih dušnih pastirjev se niso zmenili. To je ondotnega pobožnega fajmoštra silno v serce peklo. Svojo britko žalost potožijo usmiljenemu Zveličarju in Njegovi presveti materi, rožni Devici Mariji. Tretjega grudna leta 1836 mašujejo pobožni fajmošter pri oltarji Matere božje, in ko se z žalostnim srcem spomnijo svojih oslepljenih ovčic, jim pride v misel, da bi svoje farmane še Marijnemu presvetemu in neomadežvanemu sercu priporočili. „Saj Marija,“ si mislijo sami pri sebi, „je mati milosti božje in pribežališče grešnikov“. Bratovščino Marijnega najsvetejšega in neomadežvanega serca sklenejo vpeljati, ktere udje prevzamejo dolžnost moliti za spreobernenje grešnikov. Sad te bratovščine se je kmalo pokazal, ker znanprej je bilo če dalje bolje. Marijno usmiljeno serce je razodevalo čudno moč. Brez števila grešnikov se je spreobernilo. K Bogu, svojemu stvarniku so se nazaj vernili v sveti spovedi in sad resnične pokore se je očitno vidil. Sveti oče papež Gregor XVI. so to bratovščino poterdili in jo vsem katoljškim kristjanom živo priporočili. In povsod, kjerkoli so kristjani k Mariji pribežali, so tudi njeno čudno moč okusili. Skazala se je usmiljeno mater, ktera tudi velikih grešnikov ne zapusti, ki pri nji pomoči iščejo.

O koliko ljubeznivo in usmiljeno serce ima torej nas vseh ljubljena mati Marija! Kajne, ljubljeni prijatli in prijateljice! kako hitro je vendar zginil ta sveti adventni čas? Komej se je začel in že je danes slednja adventna nedelja! In jes sem že prvo adventno nedelo rekel, da se človek od ljubeznive matere rad več pogovarja, torej smo tudi ves ta adventni čas premišljevali Marijno sveto življenje in materno ljubezen do nas. In danes, ko ta sveti čas pokore in gnade že k svojemu koncu gré, ne najdem boljšega, kakor da vaš še enkrat k tej usmiljeni materi zapeljem in vas skupej izročim Njenemu presvetemu in neomadežovanemu sercu. Čujte bratje, sestre! od usmiljenega serca naše ljube matere vam bom danes govoril in vam pokazal, da je Marijno serce naše pribežališče:

I) v vséh skušnjavah, in

II) v vsem našem terpljenju.

Mati vse milosti! ozri se milo s svojega nebeškega trona na nas revne grešnike in položi nas v svoje materno serce! O pribežališče grešnikov! glej tudi nas zgubljene ovčice; pomagaj, pomagaj, da se k svojemu nebeškemu pastirju Jezusu skorej nazaj povernemo!

„Marija, k tebi vboge reve,

Mi zapuščeni vpijemo,

Objokani otroci Eve

V dolini solz zdihujemo.

R a z l a g a.

I. del.

Rekel sem, da Marijno presveto serce je naše pribežališče v skušnjavah, ker v njenem sercu najde zgrevani grešnik svoje pribežališče in v tem presvetem sercu jih je že veliko pomoči iskalo in tudi našlo.

Dokler na svetu živiš, si v vedni nevarnosti svojo dušo pogubiti. Satan in hudobni svet ti vedno mreže nastavljata, da bi te v večno nesrečo pahnila. Revež! ali res nikjer mesta ne najdeš, v katerem bi bil varen pred temi hudimi sovražniki tvoje duše? O ne obupaj, revno serce! najdeš pomoči, saj se Marija ne imenuje zastonj: „prebižališče grešnikov.“ V njeno presveto serce se priporoči, kader te hude skušnjave nadlegujejo. Glej, ona je mogočna kraljica nebes in zemlje, in peklenške pošasti se tresejo, kader to presveto ime zaslišijo. Priporoči se Marijnemu usmiljenemu sercu, kader te tvoji silni grehi strašijo! Glej, če otrok k svojemu razžaljenemu očetu ne upa, k ljubi materi pribeži, naj bi mati razžaljenega očeta potolažili. Tako stori tudi ti! Če te tvoja vest hudo peče, ker si božje sapovedi tolikokrat prelomil, pribeži k svoji usmiljeni materi! Izroči se njenemu presvetemu neomadeževanemu sercu, v katerem jih je že veliko pomoči iskalo in tudi našlo.

Ja v Marijnem maternem srcu jih je že veliko pomoči iskalo in tudi našlo. Koliko jih je še spalo v grešnem spanju, pa podali so se na kakšno božjo pot k Mariji, ali so pokleknili pred kakšno podobo matere božje; in vsmiljena mati jim je serce ogrela, da so spregledali svoj revni stan in se na pot resnične pokore podali. In kako veselo je viditi družino, ali faro, ktere prebivavci radi in lepo Marijo častijo. Kdor Marijo prav in rad časti, nad tem še ni obupati, da bi bil popolnoma zgubljen. Marija mu je še tisti tram, ktereга v viharnem morju svojega življenja zgrabi in se ga terdno oklene. Torej ne mudi se, revni grešnik, vboga grešnica, ne mudi se, k Mariji pribežati. Glej, odperto že je njeno vsmiljeno serce, te z veseljem sprejeti. V to vsmiljeno serce pribeži in položi v njega tudi vse svoje, položi v njega tudi vse terdovratne grešnike, saj njeno vsmiljeno serce vse rado sprejme, ki le hočejo pri njem pomoči iskati!

V Perziji, deželi na Jutrovem, je živil še pred Kristusovim rojstvom, mogočen kralj, Darij po imenu. Imel je dva sina in je starejšega za svojega naslednika izvolil. Pa kakor so večkrat matere, da naj mlajšega otroka naj rajše imajo, taka je bila tudi mati teh tveh sinov. Stopila je k smertni postelji svojega moža in ga lepo prosila, naj bi mlajšega sina za prihodnega kralja cele Perzije izvolil. Pa kralj Darij ni hotel od pravice odstopiti in po njegovi volji je bil starejši sin v kralja izvoljen in slovesno postavljen. Njegov brat pa je sklenil se nad njim maščevati in ga kot nekđaj Kajn svojega brata Abelna umoriti. Pa zasledili so ga in ga po postavah tiste dežele k smerti obsodijo. Pride dan, ko bi ga imeli ob glavo djati. In glejte! ko ga vunkej na morišče pripeljejo, skoči k njemu njegova žalostna mati. Terdno se ga oklene, se oberne proti starejšemu sinu in mu glasno kliče: „Ali res ni mogoče, moj sin! da bi tvoj brat pri tebi vsmiljenja našel? Poglej torej vsaj na mene, njegovo žalostno mater! Meč, ki bo njega zadel, bo zadel tudi tvojo mater. Tudi jes hočem ž njim umreti, če mu ne prizanesesh!“ Kralj je bil v serce ganjen, vstane in žalosten reče: „Po pravici je moj brat smert zaslužil, pa zavoljo moje matere naj še živi!“ Glejte ljubeznivi! toliko je premogla ajdovska mati čez svojega sina; koliko več bo premogla Marija, naša vsmiljena, nebeška mati pri svojem božjem sinu, če se kot naša srednica in besednica za nas potegne. Torej bodi si, kdorkoli hočeš, pribeži k Mariji! Zakleni se v njeno materno serce! Glej sedmeri ojstri meči so ga odperli, da v njem pomoči in tolažbe najdeš! Glej čudno moč ima v sebi, in ta moč te bo podpirala, da v hudih skušnjavah padel ne boš. Glej, že sveti adventni čas slovo jemlje; oj ali bodo te pridige od Marije pri tebi zastonj? O Marija ti na strani stoj, da z zaupanjem v njeno materno serce pribežiš! In ti revni grešnik! ki si scer daleč zabredel, pa si se očistil v

tém sv. času svojih grehov in terden sklep storil, rajši umreti kakor Boga žaliti, pribeži tudi ti v Marijino materno serce in poglej še enkrat na njeno častitljivo bandero in z zaupanjem boš bral besede: „Marija pribežališče grešnikov. Prosi Boga za nas!“ Marijino presveto serce je torej res naše pribežališče v vseh skušnjavah; je pa tudi naše močno pribežališče v križih in terpljenju.

II. del.

Ja Marijino serce je naše pribežališče v terpljenju sedajnega življenja; ker Marija nam ali 1. pomaga: ali pa 2. nas s svojim izgledom serčne stori, križe in težave, kakor ona voljno prenašati.

1. Ni tega zdavnej, kar sta živela dva poštena, pa revna zakonska. Imela sta več otrok in pridno sta delala. Pa pri vsem tem sta bila le zmirej od revščine in nadlog silno stiskana. Od same skerbi in glada sta se že postarala. Pa nesreče še ni konec. Nanagloma mož zboli in umerje. Kdo popiše zdaj žalost in revščino uboge vdove? Kdo se ne bi vsmilil malih otročičev, ki so večkrat zastonj za kruhek vpili? Nekega večera, ko že ni bilo pri hiši ne kruha, ne moke, ne soli, ne krajcarja, pelje revna vdova svoje otročice vunkej na očetov grob, da bi tamkej molili in Bogu potožili svojo veliko revščino. Pot jo pelje memo cerkve, ki je bila lepo razsvitljena in z ljudmi napolnjena. Molili so lavretanske litanije. Ravno so molili: „Tolažnica žalostnih. Prosi Boga za nas!“ ko vdova s svojimi otroci v cerkev stopi. Do serca ji grejo te besede in po dokončani službi božji poklekne s svojimi otroci pred podobo matere božje in se Njenemu vsmiljenemu sercu priporoči. Njena žalost zbeži in zdi se ji, kakor bi ji nekaj reklo: „Le pojdi vtolažena k domu, pomagalo se ti bo“. In res že drugi dan pridejo vsmiljeni ljudje, ki zo čuli od njene revščine in vbogi udovi je bilo pomagano. Glejte, tu je bila Marijna pomoč. In tacih izgledov se po svetu dojesti najde. O vi vsi revni in žalostni! terkajte v po-božni molitvi na Marijino serce in kličite jo v pomoč: „Marijo tolažnica žalostnih. Prosi Boga za nas!“ Marija vam pomagati hoče;

in če vam tudi precej ne pomaga, nas bo vsaj potolažila in serčne storila, da križe in nadloge ložej prenašate. Ni ga človeka pod milim soncem, ki bi brez vsega terpljenja bil. Križ stoji pred revno bajto, pa tudi zkoz straže in močne vrata pride v kraljeve hiše. In ktere popolnoma srečne misliš, imajo morebiti teži križ kakor ti, in hujše serčne rane, kakor tisti, od katerih se ti zdi, da so naj revniši na svetu. Torej! dragi prijatelj! ne toži preveč; saj nisi sam, ki toliko terpiš! Glej za tebe vé nekdo, ki je še veliko več terpel, kakor ti; in tudi dobro vé, zakaj toliko terpiš. Glej za tebe vé Jezus! Za tebe vé Marijino materno serce, ktero je bilo v neizrečene bolečine vtopljeno, da bi ti ne obupal in pod težkim kri-

žem ne opešal! Tri žalostne podobe najdeš na tablah sv. križevega pota, ktere te morajo opomniti Marijne britke žalosti.

a) Ja ljubljena mati! povej nam, povej, koliko ojster meč je tvoje nedolžno serce presunil, ko si svojega božjega sina srečala vsega kervavaga in s težkim križem obloženega. Vedela si, koliko dobrot je Jezus nehvaležnim Judom skazal, — koliko čudežev je storil, pa kakor divje zverine ga zdaj zgrabijo in peljejo v grozovitno smert. O Marija! vidim silno ojster meč, ki v tvojem nedolžnem sercu tiči!

b) Ljubljena mati! povej nam, povej, koliko ojster meč je tvoje nedolžno serce presunil, ko si na gori Kalvarji pod križem stala, na katerem je visel sam sin božji! Vidila si nedolžno kri teči na nehvaležno zemljo. — Slišala si kletev in zasramovanje terdovratnih Judov. — Vidila si, da na blede obraz že mertvaški put stopa. — Čula si besede: „Dopolnjeno je. Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Vidila si ojstro sulico, ktera je prebodla njegovo nedolžno serce! — O Marija! vidim drugi silno nabrušen meč, ki v tvojem nedolžnem sercu tiči!

c) Ljubljena mati! povej nam, povej, koliko ojster meč je tvoje nedolžno serce presunil, ko so mertvega Jezusa s križa sneli in ti ga v naročje podali. Glej prebodene roke, ki so zmirej le žegen delile! Glej prebodene noge, ki so brez počitka iskale le zgubljenih ovčic! Glej blede usta, ki so božje nauke tako lepo oznanovale! Glej prebodeno serce, ktero je hotlo vse ljubeznivo objeti! O Marija! vidim tretji, silno ojster meč, ki globoko v tvojem nedolžnem sercu tiči!

Ja bratje in sestre moje! kaj je naše terpljenje proti neizrečenemu terpljenju naše matere? K Mariji torej pribežimo v vseh dušnih in telesnih potrebah, Njenemu vsmiljenemu in presvetemu sercu se izročimo in vse naše; saj smo slišali, da Marijino serce je naše pribežališče v vseh skušnjavah in v vsem našem terpljenju! K nji kličimo rekoč: Marija! „položi nas v svoje serce!“

S k l e p.

In tako končam svoje letošnje adventne pridige s serčno željo, da bi na prošnjo Marije Device obilno naj boljšega sada pri vseh mojih poslušaveih obrodile. K tebi pa kraljica nebes in zemlje! povzdignem še svoje serce in roke, ter priporočim tvojemu vsmiljenemu sercu narpoped vse duhovne. Ja težka, o mati, je naša butara. Če je že sv. apostel Pavl rekel: „Bojim se, da ko drugim pridigujem, sam ne bi bil pogubljen;“ kaj bomo pa mi reveži rekli? Po glatkem potu smo padali, in kako bomo zdaj varno hodili, ko nas je Bog visoko za pastirje postavil, če naš ti,

o mogočna gospa! podpirala ne boš? Glej, o mati! vse verne množice, ki smo že spovedali in jih bomo še spovedali, naši tožniki bodo enkrat pred pravičnim sodnikom, če jih ne bomo pravega pota učili. Torej vsmiljena mati! sprejmi vse duhovne v milostno serce! — Naše starše, o Marija Mati! — Sprejmi v milostno serce, — Ti jim vračaj, ti obilno plačaj: — Noč in dan za nas skerbe! — Vse nedolžne, o Marija Mati! — Sprejmi v milostno serce; — Varuj, varuj, varuj njih nedolžnost, — Varuj, da je ne izgube! — Oj naj terdno zaklenejo naj zlahtnejši kamen nedolžnosti s šesterimi ključavnicami, ki sem jim danes štirnajst dni ponudil! Grešnikom Marija, ljuba Mati! — Vlij žalvanje v njih serce; — Da čez grehe, čez nesrečne zmote — Jokajo, dokler živé! — Oj danes teden si razgernila pred nami častito bandero, na katerem je zapisano: „Pribežališče grešnikov. Prosi Boga za nas!“ Torej bodi naše pribežališče in sprejmi v svoje vsmiljeno serce tudi vse tiste terdovratne grešnike in grešnice naše fare, ki so sveti adventni čas glas božji popolnoma preslišali in še svoje vesti v zakramentu svete pokore očistili niso! Glej, vsmiljena Mati! že jih peklenški sovražnik proti večnemu ognju žene; iztergaj jih iz njegove oblasti in pripelji jih nazaj k Jezusu, ki je tudi za nje svojo rešno kri prelil! Vsem pa, ki so na pravi pot že stopili, pomagaj, da ne postanejo spet nesrečni Judeži, — da spet ne zabredejo v svoje stare grehe! Vse bolne, vse umirajoče, vse duše v vical sprejmi v milostno serce! Saj kdor je zaklenjen v tvojem sercu, kdor se vojskuje pod tvojim banderom, bo tudi srečno zmagal in prejel krono večnega življenja! Amen.